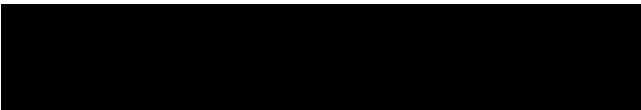




Årsredovisning

för Högskoleverket kalenderåret 2005





Årsredovisning

för Högskoleverket kalenderåret 2005



Högskoleverket • Luntmakargatan 13 • Box 7851, 103 99 Stockholm
tfn 08-563 085 00 • fax 08-563 085 50 • e-post hsv@hsv.se • www.hsv.se

Årsredovisning för Högskoleverket kalenderåret 2005

Utgiven av Högskoleverket 2006

Innehåll: Högskoleverket, universitetskanslerns kansli, **Camilla Ottengren**

Formgivning: Högskoleverkets informationsavdelning

Tryck: Högskoleverkets vaktmästeri, Stockholm, februari 2006

Tryckt på miljömärkt papper

Innehåll

Högskoleverkets uppdrag	5
Instruktion	5
Regleringsbrevet	5
Verksamhetsområde högskoleverksamhet	7
Resultatredovisning	11
Utvärdering	13
Tillsyn	27
Uppföljning och information	39
Övriga mål och återrapporteringskrav	45
Särredovisning av avgiftsbelagd verksamhet: högskoleprovet	53
Organisationsstyrning	55
Uppdrag	61
Finansiell redovisning	69
Styrelsens underskrift	83

Högskoleverkets uppdrag

Instruktion

Högskoleverkets uppdrag formuleras av regeringen i instruktionen till verket. Där slås fast att verket är en central myndighet för frågor som rör universitet och högskolor med offentlig huvudman samt enskilda anordnare av utbildning på högskolenivå vilka får statsbidrag eller har tillstånd att utfärda examina. Det anges också att verket har uppgifter som rör andra utbildningar på eftergymnasial nivå. Dessutom skall Högskoleverket verka för att förverkliga de mål och riktlinjer som riksdagen och regeringen har fastställt för verkets ansvarsområde.

Syftet med Högskoleverkets årsredovisning är att kortfattat ge underlag för regeringens uppföljning, prövning eller budgetering av myndighetens verksamhet. I enlighet med detta är årsredovisningen strikt disponerad med utgångspunkt från målen och åiterrapporteringskraven i regleringsbrevet.

Regleringsbrevet

I regleringsbrevet indelas Högskoleverkets verksamhet i följande verksamhetsgrenar:

- utvärdering
- tillsyn
- uppföljning och information.

För varje verksamhetsgren anger regeringen dels ett antal mål, dels ett antal åiterrapporteringskrav. Högskoleverket redovisar dessa, för respektive verksamhetsgren, under rubrikerna Måluppfyllelse och Åiterrapportering.

I regleringsbrevet fastställs även uppdrag till Högskoleverket vilka redovisas under rubriken Uppdrag.

Ytterligare ett betydande antal särskilda regeringsuppdrag har under verksamhetsåret lämnats till Högskoleverket. Några av dem redovisas i resultatredovisningen enligt anvisningarna i regleringsbrevet, övriga i annan ordning.

Verksamhetsområde högskoleverksamhet

Mål

Kvaliteten och den internationella konkurrenskraften skall öka inom den högre utbildningen och forskningen. Den högre utbildningen skall svara mot såväl arbetsmarknadens behov som studenternas efterfrågan.

Myndigheter som skall bidra till målet är universitet och högskolor, Högskoleverket, Myndigheten för Sveriges nätuniversitet, Verket för högskoleservice, Internationella programkontoret för utbildningsområdet samt Svenska institutet.

Återrapporteringskrav

Högskoleverket skall redovisa en samlad bedömning av hur verket har bidragit till måluppfyllelsen inom verksamhetsområdet.

Måluppfyllelse och återrapportering

Högskoleverket bedömer att verket aktivt har bidragit till måluppfyllelsen inom verksamhetsområdet genom att

- utvärdera kvaliteten i högskolans utbildningar
- utöva juridisk tillsyn över högskolan
- analysera utvecklingen av arbetsmarknadens behov i relation till högskolans utbildningar
- analysera utvecklingen i övrigt inom högskolan och dess omvärld
- jämföra utvecklingen inom svensk högre utbildning med internationella trender
- informera om högskolan och högskolestudier.

Högskoleverket har utvärderat kvaliteten i utbildningarna

I enlighet med uppdraget inom verksamhetsområdet utvärdering i regleringsbrevet har Högskoleverket utvärderat grundutbildning och forskarutbildning enligt planen för den första sexåriga utvärderingscykeln. Utvärderingarna har omfattat såväl grund- som forskarutbildning. Under 2005 har Högskoleverket publicerat tolv utvärderingsrapporter för utvärderingar genomförda 2004 samt en rapport för en utvärdering som genomfördes 2005. Ytterligare tolv utvärderingar är genomförda och rapporter för dessa publiceras under de första månaderna av 2006.

Utvärderingarna leder till tydliga förbättringar av kvaliteten i utbildningarna. Detta märks bl.a. i form av konkreta åtgärder som förändringar av kursplaner, att fler lärare anställs och att nationella ämnesråd skapas. Men det kan också vara organisatoriska förändringar såsom införandet av särskilda enheter

för kvalitetsarbete vid lärosätena och uppföljning av utvärderingar. Utvärderingarna har också bidragit till en ökad medvetenhet om kvalitetsarbete. Resultaten från utvärderingarna används också som beslutsunderlag och som inspiration till kvalitetsutveckling. Erfarenheten visar att lärosätena tar till sig de rekommendationer som ges i rapporterna. Högskoleverket har med anledning av utvärderingarna ifrågasatt examensrätten för ett antal utbildningar. Lärosätena har i samtliga fall vidtagit åtgärder för att åtgärda bristerna. Högskoleverket har därför inte i något fall gått vidare och dragit in examensrätten

Högskoleverket informerar om resultatet av ämnes- och programutvärderingarna på flera sätt inte minst i en årlig sammanfattande analys (*Hur har det gått? Högskoleverkets kvalitetsgranskningar*).

Rättssäkerheten i högskolan ökar genom Högskoleverkets tillsynsverksamhet

Högskoleverkets tillsynsverksamhet bidrar till en ökad rättssäkerhet inom högskolan. Tillsynen sker genom att verket granskar universitetens och högskolornas tillämpning av lagar och förordningar. Syftet är att bidra till ökad rättssäkerhet för den enskilde genom att påpeka och diskutera brister och problem med det berörda lärosätet. Tillsynen genomförs främst efter att organisationer eller enskilda personer har uppmärksammat brister och problem, men verket tar även egna initiativ utifrån exempelvis uppgifter i media. Tillsynsfrågorna handlar huvudsakligen om den enskilde studentens rättssäkerhet. När det gäller effekterna av verkets tillsyn har lärosätena vid samtliga tillfällen godtagit verkets bedömningar och ändrat den regeltillämpning som verket kritiserat. Verkets legitimitet som tillsynsmyndighet måste därför anses vara god. Tillsynsärendena uppmärksammas i hög grad, inte minst i medierna. Verket har informerat om sina ställningstaganden i tillsynsärenden både på webbplatsen och genom nyhetsbrevet Studenträtt, som har kommit ut med två nummer under året.

Högskoleverkets analyser bidrar till utveckling av utbildningsutbudet

Högskoleverket har numera ett regeringsuppdrag att lämna underlag för lärosätenas och regeringens planering av utbildningsutbudet i relation till arbetsmarknadens behov av utbildade. Högskoleverket presenterar tillsammans med Statistiska centralbyrån högskoleexaminerades etablering på arbetsmarknaden så att det blir lättillgängligt för blivande studenter. Rapporter från detta arbete publiceras löpande under året och bidrar till fördjupade möjligheter till planering av lärosätens utbildningsutbud så att det bättre svarar mot arbetsmarknadens behov. Analyserna ger också större möjligheter för individen att bättre anpassa sitt val av utbildning.

Högskoleverkets analyser ger ett beslutsunderlag för utveckling av verksamheten vid enskilda högskolor

Högskoleverket utvecklar, samlar in, bearbetar, sammanställer och analyserar data om högskolan. Detta sker bl.a. inom ramen för den officiella statistiken inom högskolesektorn. Verket utreder vidare högskolans verksamhet i förhållande till olika krav och förväntningar som ställs på högskolan och till viktiga tendenser i samhället. Detta görs ur både ett nationellt och ett internationellt perspektiv. Verket genomför utredningar av aktuella frågor som har betydelse för högskolans utveckling.

Högskoleverkets uppföljningar och analyser är viktiga underlag för beslutsfattare på olika nivåer inom högskolesektorn. Materialet bidrar därför till att utveckla svensk högre utbildning och forskning mot en ökad konkurrenskraft.

Internationella jämförelser och samarbete

Högskoleverket deltar aktivt i Organisationen för ekonomiskt samarbete och utvecklings (OECD) arbete med att förbättra statistik för internationella jämförelser på utbildningens område. Högskoleverket publicerar också i sin årsrapport internationella jämförelser hämtade från OECD-publikationen *Education at a glance*. Dessa jämförelser ger en god bild över hur svensk högre utbildning hävdar sig internationellt.

Även Högskoleverkets internationella samarbete bidrar på sikt till att öka den internationella konkurrenskraften. När det gäller kvalitetsutvärderingar har Högskoleverket aktivt deltagit i arbetet med utvärdering av högre utbildning. Projektet har initierats av den europeiska samarbetsorganisationen för utvärdering av högre utbildning, European Network for Quality Assurance (ENQA). Universitetskanslern är ledamot av ENQA:s ledning, som bl.a. har utarbetat kriterier för ackreditering av organisationer som arbetar med kvalitetssäkring. Högskoleverket har genomgått en extern granskning med utgångspunkt i av ENQA formulerade "standards and guidelines". Resultatet av granskningen är att utvärderingsverksamheten vid Högskoleverket med råge uppfyller ENQA:s krav. Högskoleverket leder vidare ett internationellt projekt om utvärdering av "joint master's degrees". Syftet är att utvärdera tre mastersprogram som ingår i nätverk med upp till fem lärosäten.

I Högskoleverkets bedömargrupper för ämnes- och programutvärderingarna ingår internationella experter. Av ämnesexperterna år 2005 har 55 procent varit internationella bedömare.

Högskoleverkets medarbetare deltar aktivt vid internationella konferenser och seminarier med presentation av svensk högre utbildning.

Informerar om högskolan och högskolestudier

Högskoleverket ansvarar för att öka kunskaperna om och intresset för högre utbildning och forskning. Det gör verket genom övergripande, saklig och lätt-tillgänglig information om studier vid svenska universitet och högskolor samt

genom information om studier utomlands. Informationen vänder sig till presumtiva studenter.

Verket ansvarar vidare för vissa regler om tillträde till högskolan och för att informera om dessa samt att administrera, informera om och utveckla högskoleprovet.

Högskoleverkets webbplats Studera.nu är en av de kanaler som, enligt Ungdomsbarometern, rankas högst som informationskälla för studieinformation för ungdomar i 15–25 års ålder. Antalet besökare på Studera.nu stiger kontinuerligt. Webbstatistik för webbplatsen visar att den har närmare 95 000 unika besökare vid högsäsong, dvs. under februari, mars, september och oktober. Även på webbplatsen Doktorandhandboken.nu ökar antalet besökare. Högskoleverkets andra publikationer, *Studenthandboken* och broschyrerna *Studera utomlands* samt *Att studera på högskola*, är också viktiga kanaler för studieinformationen.

Sammanfattningsvis kan det konstateras att Högskoleverkets informationsinsatser under året har bidragit till att möta studenternas efterfrågan på information om högre utbildning.

Resultatredovisning

Högskoleverkets ekonomiska omslutning har ökat med 5 miljoner kronor under treårsperioden (se tabell 1). Ser man till verksamhetsgrenarna har utvärderingsgrenen ökat med 13,8 miljoner kronor, tillsynsgrenen ökat med 2,4 miljoner kronor och uppföljnings- och informationsgrenen minskat med 11,2 miljoner kronor under perioden.

Kostnadsökningen för verksamhetsgrenen utvärdering beror framförallt på att ämnes- och programutvärderingarna har uppnått stor omfattning med ökade kostnader för personal, externa bedömare och omkostnader som följd. Vidare har kostnaderna för erkännande av utländsk utbildning ökat under perioden på grund av viss personalförstärkning och särskilda satsningar på information och uppföljning av verksamheten.

När det gäller verksamhetsgrenen tillsyn beror kostnadsökningen främst på en ökad ärendetillströmning till Överklagandenämnden för högskolan, men även på en aktivare tillsyn av universitet och högskolor.

Den minskade omslutningen för verksamhetsgrenen uppföljning och information beror till stor del på att regeringsuppdrag rörande naturvetenskap och teknik samt nationell rekrytering har avslutats, och att Rådet för högre utbildnings kostnader och bidrag till lärar- och forskarinitierade utvecklingsprojekt har minskat. Rådets omslutning uppgick till 28,8 miljoner kronor 2005 jämfört med 34,5 miljoner kronor 2003. Den 1 januari 2006 avvecklades rådet, vilket medför en minskad omslutning för verksamhetsgrenen under 2006.

Inom verksamhetsgrenen ingår även fördelning av bidrag till teknik och naturvetenskapscentrum. Högskoleverket har haft denna uppgift sedan 1997 men den övertogs den 1 juli 2005 av Myndigheten för skolutveckling. Det innebär att verksamhetsgrenens lämnade bidrag kommer att minska med ytterligare 23,1 miljoner kronor under 2006.

Högskoleverkets verksamheter är huvudsakligen anslagsfinansierade. Av tabell 2 framgår andra intäkter än sådana av anslag per verksamhetsgren. Intäkter av avgifter m.m. består framförallt av högskoleprovets provavgifter. Dessa har ökat från 10,1 miljoner kronor 2003 till 14,8 miljoner kronor 2005.

Tabell 1. Verksamhetens kostnader och lämnade bidrag (mkr)

Verksamhetsgrenar	2005	2004	2003
Utvärdering			
Verksamhetens kostnader	80,9	83,2	67,1
Tillsyn			
Verksamhetens kostnader	16,0	14,8	13,6
Uppföljning och information			
Verksamhetens kostnader	85,9	82,2	95,6
Lämnade bidrag	44,0	42,3	45,5
Summa kostnader och lämnade bidrag	226,8	222,5	221,8

Tabell 2. Intäkter av avgifter m.m. och erhållna medel för finansiering av bidrag (mkr)

Verksamhetsgrenar	2005	2004	2003
Utvärdering			
Intäkter av avgifter m.m.	1,3	1,3	1,7
Uppföljning och information			
Intäkter av avgifter m.m.	17,0	17,3	14,5
Erhållna medel för finansiering av bidrag	44,0	42,3	45,5
Summa	62,3	60,9	61,7

Utvärdering

Högskoleverket granskar kvaliteten i verksamheten och främjar kvalitetsutvecklingen vid universitet och högskolor. Verket genomför utvärderingar, konferenser och uppföljningar av olika slag. En typ av kvalitetsgranskning är utvärderingar av utbildningar som leder till generell examen eller yrkesexamen. Dessa omfattar både grund- och forskarutbildning. Andra typer av kvalitetsgranskning är prövningar av examenstillstånd och prövningar av vetenskapsområden. Verket genomför också tematiska utvärderingar av vissa verksamheter på lärosätetsnivå, t.ex. studentinflytande, jämställdhet, social och etnisk mångfald, samverkan och internationalisering.

Högskoleverket bedömer utländsk högre utbildning för användning på den svenska arbetsmarknaden och prövar särskilt utländska lärares utbildning och yrkeserfarenhet för att de skall kunna få behörighet att undervisa i den svenska skolan. Högskoleverket bistår också universitet och högskolor med information och kunskap om bedömningsprinciper för utländsk högre utbildning samt stöder dem i enskilda ärenden i tillgodoräknandefrågor. Vidare fattar verket beslut om godtagbar standard för postgymnasiala utbildningsanstalter som underlag för CSN:s beslut i studiestödsfrågor.

Tabell 4. Verksamhetsgrenens kostnader (mkr)

	2005	2004	2003
Summa utvärdering	80,9	83,2	67,1

Mål I

Högskoleverket skall bidra till att kvaliteten i verksamheten vid universitet och högskolor förbättras.

Åtterrappporteringskrav

Högskoleverket skall genomföra olika kvalitetsbedömningar. Av verkets årsredovisning skall framgå antalet genomförda ämnes- och programutvärderingar för grund- och forskarutbildning för 2005 samt uppföljningar av tidigare genomförda ämnes- och programutvärderingar. Av redovisningen skall även framgå bedömargruppernas sammansättning, antalet övriga utvärderingar genomförda under 2005 samt en sammanfattning av verkets slutsatser. I redovisningen skall ingå hur relevanta arbetsgivares och andra berörda yrkesorganisationers synpunkter beaktats i bedömningarna. För respektive typ av utvärdering skall kostnaden framgå. Verket skall redovisa vilka ytterligare ärenden som initierats av verket mot bakgrund av de genomförda utvärderingarna samt verkets slutsatser. Vidare skall verket i årsredovisningen kommentera hur arbetet med utvärderingarna utvecklats samt lämna en bedömning av måluppfyllelsen, dvs. av

hur verkets utvärderingar har bidragit till att kvaliteten i verksamheten vid lärosätena har förbättrats.

Verket skall senast den 10 april 2006 till Regeringskansliet (Utbildnings- och kulturdepartementet) sammanfatta och analysera sina iakttagelser avseende de kvalitetsbedömningar verket har gjort.

Högskoleverket skall genomföra utvärderingar och bedömningar av vissa verksamheter inom ett lärosäte. Högskoleverket skall senast den 10 april 2006 till Regeringskansliet (Utbildnings- och kulturdepartementet) inkomma med en samlad redovisning av de under 2005 genomförda bedömningarna samt göra en jämförelse i förhållande till 2004.

Måluppfyllelse

Måluppfyllelsen är god. Högskoleverket har genom att utvärdera ämnen och program bidragit till kvalitetsutvecklingen vid universitet och högskolor. En fördjupad redovisning av hur utvärderingarna har bidragit till kvalitetsutvecklingen redovisas under avsnittet Utvärderingarna leder till kvalitetsförbättringar (sid. 22). Utvärderingarna följer den fastställda sexårsplanen och omfattar utbildningar som leder till kandidat- och magisterexamen, till yrkesexamen och till examina inom forskarutbildningen.

Återrapportering

Genomförda utvärderingar

Högskoleverket har under 2005 genomfört 12 utvärderingar omfattande cirka 225 granskningar. Resultatet från en utvärdering har publicerats 2005. Ytterligare 11 utvärderingar är genomförda och publiceras under första delen av 2006. Högskoleverket har dessutom publicerat 12 rapporter med utvärderingar genomförda år 2004. Två av 2005 års utvärderingar har varit utvärderingar av utbildningar som leder till yrkesexamina: specialpedagogexamen och civilingenjörsexamen. Under 2005 har, i och med att finsk-ugriska språk och östasiatiska språk granskats, samtliga språkutbildningar utvärderats. Utvärderingarna som gjorts under 2005 har innefattat en utvärdering där forskarutbildningen inte utvärderats tillsammans med grundutbildningen. Det är forskarutbildning inom teknisk fakultet där fokus varit på fakultetsnivån. Antalet genomförda ämnes- och programutvärderingar för grund- och forskarutbildning, antalet utvärderingar av vissa verksamheter inom ett lärosäte samt antalet övriga utvärderingar genomförda under 2005 framgår av tabell 5.

Återföringskonferenser för utvärderingar genomförda 2004 har hållits. Handlingsplaner för de utbildningar där examensrätten har ifrågasatts har handlagts under året. De utvärderingar som skall genomföras år 2006 har inletts med förberedelser, upptaktsmöten och tillsättande av bedömaregrupper. Arbetet med att utarbeta det kommande kvalitetsgranskningssystemet har gått in i en intensivare fas med utvecklingsprojekt, metodgrupper, referensgrupper och förankringsmöten.

En sammanställning av de utvärderingar där rapporter har publicerats under 2005, samt en sammanfattning av Högskoleverkets slutsatser för varje rapport, framgår av tabell 6.

Den totala kostnaden för respektive typ av utvärdering framgår av tabell 7.

Tabell 5. Genomförda utvärderingar

Typ av utvärdering	Antal utvärderingar	Antal granskningar
Ämnes- och programutvärderingar för grund- och forskarutbildning (utvärderingarna har genomförts under 2004, rapporterna har publicerats under 2005)	12 ¹	305 ²
Ämnes- och programutvärderingar för grund- och forskarutbildning (utvärderingarna har genomförts under 2005, rapporten har publicerats under 2005)	1	2 ³
Ämnes- och programutvärderingar för grund- och forskarutbildning (utvärderingarna har genomförts under 2005, rapporter publiceras under januari–april 2006)	11	223 ⁴
Utvärderingar av vissa verksamheter/temautvärderingar	5 ⁵	39 ⁶
Övriga utvärderingar/rapporter	6 ⁷	

1. En av utvärderingarna publicerades i två rapporter, en annan i tre rapporter.
2. Avser antalet grund- och forskarutbildningar som omfattas av utvärderingarna.
3. Avser antalet grund- och forskarutbildningar som omfattas av utvärderingen.
4. Avser antalet grund- och forskarutbildningar som omfattas av utvärderingarna.
5. Avser temautvärdering av högskolornas arbete med internationalisering (utvärderingen genomfördes 2004 och publicerades 2005, svensk och engelsk version) och av högskolornas samverkan (rapporten redovisades förra året och detta är en engelsk version), samt två rapporter med goda exempel på internationalisering respektive samverkan. *En gränslös högskola? Om internationalisering av grund- och forskarutbildning, The Internationalisation of Higher Education in Sweden, Higher Education and Cooperation with the Surrounding Community, Högskolan samverkar – goda exempel, Goda exempel på internationalisering.*
6. Avser antalet lärosäten.
7. Avser *Hur har det gått? Högskoleverkets kvalitetsgranskningar år 2004* (på svenska och engelska), *The Evaluation Activities of the National Agency for Higher Education in Sweden. Final Report on the Evaluation Activities, Med andras ögon. Extern utvärdering av Danmarks Evalueringsinstitut, Uppföljning av Sveriges nätuniversitet samt Officersutbildning i Sverige. Utvärdering av programutbildningar och kvalitetsarbete vid Försvarshögskolan och Försvarsmaktens skolor. Ett regeringsuppdrag.*

Tabell 6. Utvärderingar som genomförts under 2005 (publicerade rapporter)

Rapport	Verkets slutsatser
Utvärdering av grund- och forskarutbildning i romanska språk vid svenska universitet och högskolor. Del I: italienska, portugisiska och rumänska Högskoleverkets rapportserie 2005:3 R	Utbildningarna håller god kvalitet. Samarbete inom ramen för en forskarskola har lett till att antalet disputationer i portugisiska ökat väsentligt. Ämnena karaktäriseras dock av rekryteringssvårigheter vilket har lett till att lärosätena erbjuder rena nybörjarkurser utan förkunskapskrav. Magisterexamensrätten i italienska vid Uppsala universitet ifrågasätts främst p.g.a. brister i lärarkompetensen.
Utvärdering av grund- och forskarutbildning i romanska språk vid svenska universitet och högskolor. Del II: spanska Högskoleverkets rapportserie 2005:3 R	Ämnet spanska har expanderat kraftigt och är nu på många lärosäten det största främmande språket efter engelska. Ett ganska stort antal doktorander finns nu bl.a. tack vare den nationella forskarskolan i romanska språk. Ämnet har dock på flera håll otillräcklig lärarkapacitet eller små resurser i förhållande till antalet studenter. Magisterexamensrätten vid Umeå universitet respektive vid Linköpings universitet ifrågasätts p.g.a. otillräcklig lärarkompetens. Av samma anledning bedöms Umeå universitet sakna förutsättningar att bedriva forskarutbildning i ämnet.
Utvärdering av grund- och forskarutbildning i romanska språk vid svenska universitet och högskolor. Del III: franska Högskoleverkets rapportserie 2005:3 R	Allt färre studenter läser franska på högskolan. Den samlade lärarkompetensen i ämnet är hög men ojämnt fördelad. En samverkan om lärarresurser rekommenderas för att höja kvaliteten. Antalet doktorander i franska har dock ökat, tack vare den nationella forskarskolan i romanska språk. Högskoleverket ifrågasätter kandidatexamensrätten i franska vid Högskolan i Skövde respektive vid Södertörns högskola framför allt p.g.a. otillräcklig lärarkompetens.
Utvärdering av ämnet idé- och lärdoms-historia vid svenska universitet och högskolor Högskoleverkets rapportserie 2005:4 R	Utbildningarna håller en god kvalitet och ämnet fyller en viktig funktion som bildningsämne. Övergångsfrekvensen till högre nivåer är dock låg. Utbildningarna rekommenderas att förstärka de internationella inslagen samt att göra uppföljande studier av tidigare studenter för att tydliggöra vilken arbetsmarknaden för utbildade i ämnet kan vara.
Utvärdering av dietistutbildning samt utbildning i hushållsvetenskap, kostvetenskap, kostekonomi, måltidskunskap, klinisk nutrition och nutrition Högskoleverkets rapportserie 2005:7 R	Utbildningarna får godkänt i granskningen. Samtliga utbildningar har anknytning till praktisk yrkesutövning. De har också genomgått en akademiseringsprocess och flera utbildningar ligger långt framme när det gäller forskningsanknytning. Inom andra utbildningar råder dock fortfarande brist på disputerade och forskningsmeriterade lärare. Mer samverkan föreslås. Utbildningarna uppmanas också att bli bättre på att informera om sitt innehåll och sin profil.
Utvärdering av grundutbildningen och forskarutbildningen i engelska vid svenska universitet och högskolor Högskoleverkets rapportserie 2005:11 R	Utbildningarna har god kvalitet och lockar många sökande. Kraven på grundutbildningens högre nivåer har skärpts och forskarutbildningens produktivitet har ökat. Grundutbildningen har problem med nybörjarnas varierande förkunskaper. Örebro universitet bedöms sakna förutsättningar att bedriva forskarutbildning i ämnet p.g.a. otillräckligt kritisk och kreativ miljö.
Utvärdering av grund- och forskarutbildning i tyska vid svenska universitet och högskolor Högskoleverkets rapportserie 2005:13 R	Utbildningarna i tyska håller en god kvalitet. Situationen är trots detta kritisk eftersom det råder brist på studenter som väljer ämnet. Detta har lett till att flera högskolor tvingats lägga ner sina utbildningar i tyska. Lärosätena gör försök att förbättra rekryteringen. När det gäller forskarutbildningen rekommenderas lärosätena att anpassa avhandlingsarbetet till gällande finansieringsform och att öka samarbetet.
Utvärdering av astronomi, fysik, hydrologi och meteorologi vid svenska universitet och högskolor Högskoleverkets rapportserie 2005:15 R	Kvaliteten i de utvärderade utbildningarna skiftar men är som helhet god även i ett internationellt perspektiv. Flera goda exempel finns på hur lärosätena förbättrat sina utbildningar genom att ge dem en tydlig inriktning. Högskoleverket ifrågasätter kandidatexamensrätten i fysik vid Högskolan i Gävle respektive vid Högskolan i Jönköping. Magisterexamensrätten i fysik ifrågasätts vid Örebro universitet. Örebro universitet bedöms inte heller ha tillräckliga förutsättningar att bedriva forskarutbildning i ämnet.

Rapport	Verkets slutsatser
Utvärdering av grund- och forskarutbildningarna inom filosofiområdet vid svenska universitet och högskolor Högskoleverkets rapportserie 2005:16 R	Utbildningarna har god kvalitet. Ämnen inom filosofiområdet fungerar framför allt som bi- och orienteringsämnen. Tillströmningen av studenter är god på de lägre nivåerna men övergången till högre nivåer är låg. Detta kan leda till små studiemiljöer med svagt kritisk och kreativ miljö. Andelen kvinnliga lärare och studenter är mycket låg. Utbildningarna uppmanas att göra mer för att få en jämnare könsfördelning. Andra rekommendationer är bättre studentinformation och ökad mängd undervisning. Högskoleverket kommer att särskilt granska efterlevnaden av de individuella studieplanerna inom forskarutbildningen vid Göteborgs universitet.
Utvärdering av den nya lärarutbildningen vid svenska universitet och högskolor. Del 1: Reformuppföljning och kvalitetsbedömning Högskoleverkets rapportserie 2005:17 R	Den nya lärarutbildningen hade inte funnit sina former när utvärderingen genomfördes. Många stora brister och problem upptäcktes vid granskningen. Dessa är allvarliga och mer eller mindre stora vid olika lärosäten. Lärarutbildningen har en komplicerad och otydlig konstruktion för såväl lärosäten som studenter. Studenterna har stor valfrihet att själva forma sin utbildning men saknar studievägledning. Detta kan leda till att studenterna har svårt att få arbete efter examen. Studenterna garanteras inte heller undervisning i viktiga områden som t.ex. läs- och skrivutveckling, samt betyg, prov och kunskapsbedömningar. Forskningsanknytningen är låg. Högskoleverket lämnar i rapporten rekommendationer om åtgärder till såväl lärosätena som regeringen. Eftersom utbildningen är ny och få studenter har tagit examen ifrågasätter inte Högskoleverket några examensrätter. En uppföljande utvärdering kommer dock att genomföras om två år. Om bristerna då kvarstår kommer Högskoleverket att ifrågasätta examensrätten.
Utvärdering av den nya lärarutbildningen vid svenska universitet och högskolor. Del 2: Lärosätesbeskrivningar och bedömningar Högskoleverkets rapportserie 2005:17 R	
Utvärdering av den nya lärarutbildningen vid svenska universitet och högskolor. Del 3: Särskilda studier Högskoleverkets rapportserie 2005:17 R	
Utvärdering av tandläkarutbildning och odontologisk grund- och forskarutbildning i Sverige Högskoleverkets rapportserie 2005:18 R	Alla lärosäten har god kvalitet på sin utbildning och god tillgång på kvalificerade lärare med hög vetenskaplig och klinisk kompetens. Ett orosmoment är dock att en stor del av lärarna kommer att gå i pension de närmaste åren. Rekommendationer som lämnas är att utveckla möjligheterna till en kombination av forskar- och specialistutbildning och att fler kan gå forskarutbildning på heltid. Vikten av internationella student- och lärarutbyten framhålls.
Utvärdering av grund- och forskarutbildning inom ämnesområdena pedagogik, didaktik och pedagogiskt arbete vid svenska universitet och högskolor. Del 1: Allmänna avsnitt Högskoleverkets rapportserie 2005:19 R	Samtliga utbildningar har god kvalitet. Pedagogik är ett populärt ämne som lockar många studenter från studieovana hem. Den samlade lärarkompetensen är god. Kurserna kan ofta läsas på distans eller deltid. Pedagogik är inte något enhetligt ämne utan kännetecknas av en stor mångfald när det gäller benämningar, inriktningar, program och examensämnen. Detta riskerar att bidra till en oklar ämnesidentitet. Ämnena är mycket kvinnodominerade bland studenter och lärare upp till lektornivå. Männerna är i majoritet bland professorerna. En uppmaning som lämnas är att arbeta mer för att åstadkomma en jämnare könsfördelning.
Utvärdering av grund- och forskarutbildning inom ämnesområdena pedagogik, didaktik och pedagogiskt arbete vid svenska universitet och högskolor. Del 2: Lärosätesbedömningar Högskoleverkets rapportserie 2005:19 R	
Utvärdering av grund- och forskarutbildningen i fysisk planering vid Blekinge tekniska högskola Högskoleverkets rapportserie 2005:45 R	Utbildningen har många kvaliteter, bl.a. väl upplagd och bra genomförd undervisning. Rekommendationer ges att skärpa målen för utbildningen och att följa upp studentavhopp från utbildningen. En annan rekommendation är att stärka forskarutbildningen med internfinansierade doktorander för att på sikt kunna rekrytera disputerade lärare i ämnet.

Rapport	Verkets slutsatser
Utvärderingar av vissa verksamheter/temautvärderingar	
En gränslös högskola? Om internationalisering av grund- och forskarutbildning Högskoleverkets rapportserie 2005:1 R På engelska: The internationalisation of higher education in Sweden Högskoleverkets rapportserie 2005:27 R	Rapporten redovisar en tematisk utvärdering av internationaliseringen av grund- och forskarutbildningen vid svenska universitet och högskolor. Antalet utbytesstudenter i Sverige ökar och det gör campusmiljön mer internationell, men antalet utresande svenskar har stagnerat. Universitet och högskolor rekommenderas att se över sin strategi för internationalisering, också för de studenter som inte kan eller vill resa ut. De lokala studentkårerna är mycket engagerade i arbetet med att ta hand om de inresande studenterna. Uppföljning, utvärdering och kvalitetssäkring av utbytesavtalen görs dock inte i tillräcklig omfattning. Uppsala universitet är det lärosäte som enligt rapporter arbetar allra bäst med internationalisering, och på andra plats kommer Karolinska institutet och Malmö högskola.
Goda exempel på internationalisering Högskoleverkets rapportserie 2005:6 R	Rapporten redovisar goda exempel på internationaliseringen inom grund- och forskarutbildning vid svenska universitet och högskolor.
Högskolan samverkar – goda exempel Högskoleverkets rapportserie 2005:9 R	En antologi med syftet att sprida goda idéer och goda exempel på hur universitet och högskolor samverkar med omvärlden.
Higher education and cooperation with the surrounding community Högskoleverkets rapportserie 2005:24 R Engelsk version av rapporten Högskolan samverkar Högskoleverkets rapportserie 2004:38 R	Engelsk version av rapporten Högskolan samverkar, vilken redovisades förra året.
Övriga utvärderingar/rapporter	
Hur har det gått? Högskoleverkets kvalitetsgranskningar år 2004 Högskoleverkets rapportserie 2005:20 R På engelska: How did things turn out? Högskoleverkets rapportserie 2005:30 R	Den sammanfattande analysen från utvärderingar genomförda år 2004 visar att svensk högskoleutbildning håller god kvalitet, även i en internationell jämförelse. Av 1 000 granskningar genomförda åren 2001–2004 har 81 utbildningar fått examensrätten ifrågasatt. Analysen visar också att granskningarna bidrar till att höja kvaliteten på utbildningarna. Högskoleverkets rekommendation för att höja kvaliteten nationellt sett är samverkan, profilering och koncentration.
The Evaluation Activities of the National Agency for Higher Education in Sweden. Final report by the International Advisory Board Högskoleverkets rapportserie 2005:38 R	Sedan Högskoleverkets program för heltäckande nationella utvärderingar startade har en internationell rådgivande grupp, the Advisory Board, följt arbetet. Rapporten är gruppens slutrapport.
Med andras ögon. Extern utvärdering av Danmarks Evalueringsinstitut Högskoleverkets rapportserie 2005:39 R	I rapporten redovisas Högskoleverkets utvärdering av sin motsvarighet i Danmark, Evalueringsinstitutet. Högskoleverket har prövat om institutet uppfyller syftet med den lag som styr institutets arbete. Utvärderingen har också en internationell dimension i och med att den inkluderar en prövning mot de standarder som den europeiska utvärderingsorganisationen (ENQA) har formulerat för utvärderingsorganisationer.
Uppföljning av Sveriges nätuniversitet. Slutrapport I: Myndigheten för Sveriges nätuniversitet Högskoleverkets rapportserie 2005:48 R	På uppdrag av regeringen har Högskoleverket följt upp lärosätenas samverkan kring IT-stödd distansundervisning inom Sveriges nätuniversitet. I uppdraget ingick att utvärdera betydelsen av det stöd som Myndigheten för Sveriges nätuniversitet lämnat till Sveriges nätuniversitet. Rapporten visar att myndigheten har initierat ett lämpligt stöd för lärosätenas samverkan och bidragit till att frågor av gemensamt intresse inom området IT-baserad utbildning har uppmärksamats. Högskoleverket är dock kritiskt mot att det var otydligt på vilket sätt myndigheten fördelade utvecklingsmedel. Myndigheten behöver också utveckla sin verksamhet i och med att den fått ett större uppdrag.
Officersutbildning i Sverige. Utvärdering av programutbildningar och kvalitetsarbete vid Försvarshögskolan och Försvarsmaktens skolor. Ett regeringsuppdrag Högskoleverkets rapportserie 2005:52 R	Av granskningen framgår att den högre officersutbildningen vid Försvarshögskolan är högskolemässig och håller hög kvalitet. Däremot anser bedömargruppen att förslaget till ett nytt yrkesofficersprogram inte är högskolemässigt. Högskoleverket redovisar ett antal institutionella hinder som måste undanröjas för att Försvarshögskolan skall få examensrätt.

Tabell 7. Kostnader för genomförda utvärderingar (mkr)

	2005	2004	2003
Ämnes- och programutvärderingar för grund- och forskarutbildning ⁸	51,1	53,1	44,5
Uppföljning av ämnes- och programutvärderingar	0,1	–	–
Utvärdering av vissa verksamheter/temautvärderingar ⁹	1,8	5,9	0,6
Övriga utvärderingar	2,8	2,7	0,7
Summa kostnader	55,8	61,7	45,8

Bedömargruppernas sammansättning

Totalt har 108 bedömare ingått i utvärderingarnas bedömargrupper år 2005. Könsfördelningen i bedömargrupperna har varit 53 kvinnor och 55 män, dvs. 49 procent kvinnor och 51 procent män. I grupperna har ingått 24 studenter och 17 doktorander. Av bedömarna kommer 37 från något annat land än Sverige, framför allt de övriga nordiska länderna. Av ämnesexperterna (häri ingår inte studenter, doktorander och avnämare) har 55 procent varit internationella experter.

Avnämarperspektivet

Avnämarperspektivet finns med på olika sätt i utvärderingarna. Avnämarna kan ingå i bedömargrupperna. I 2005 års utvärderingar var sex av bedömarna avnämare eller yrkesrepresentanter. Förutom i utvärderingarna av olika yrkesexamina, civilingenjörsexamen och specialpedagogexamen, så återfinns avnämarna i utvärderingarna av statistik och demografi, östasiatiska språk, fysisk planering samt teknikvetenskaplig forskarutbildning. Avnämarna bjuds också in till de återföringskonferenser som genomförs tre till fem månader efter publicerad utvärderingsrapport.

Ärenden med anledning av utvärderingarna

En del av utvärderingarna föranleder allvarlig kritik i form av ifrågasättande av examensrätten för en utbildning. Vid ett ifrågasättande får lärosätet ett år på sig att komma in med en handlingsplan för hur man tänker åtgärda bristerna.

För utvärderingar genomförda 2004 och publicerade år 2005 har examensrätten för elva utbildningar ifrågasatts. Dessutom kommer Höskoleverket att särskilt granska efterlevnaden av de individuella studieplanerna för en utvärderad forskarutbildning. De ämnen där ifrågasättanden har lämnats har varit: engelska, franska, fysik, italienska och spanska. Av de elva ifrågasättandena har åtta gällt grundutbildningen och tre forskarutbildningen.

8. Kostnaderna omfattar kostnader för utvärderingar genomförda 2003 (handläggning av handlingsplaner), 2004 (bedömarträffar, publicering och återföringskonferenser), 2005 (platsbesök, bedömarträffar, publicering), förberedelser för 2006 års utvärderingar samt kostnader för metodutveckling och kvalitetssäkring.

9. I tidigare årsredovisningar kallat granskning av kvalitetsaspekter.

Läroarbetsutbildningen fick omfattande och allvarlig kritik i Högskoleverkets utvärdering. Högskoleverket fattade dock beslutet att inte ifrågasätta examensrätten vid de lärosäten som ger läroarbetsutbildning. Anledningen var att få studenter hade slutfört sina studier vid den nya läroarbetsutbildningen. Högskoleverket har istället fattat beslut om att vidta en rad åtgärder. Samtliga lärosäten uppmanas att inkomma med en skriftlig redovisning över hur de garanterar att för läroarbetsområdet centrala kunskapsområden behandlas i utbildningen.

Högskoleverket har initierat flera studier som en följd av utvärderingen. I en särskild studie, som publiceras under våren 2006, granskas examinationsformerna och hur de påverkar undervisning och inläring. I en annan, som publiceras under hösten 2006, granskas examensarbetenas kvalitet. I båda studierna jämförs läroarbetsutbildningen med andra utbildningar. Högskoleverket kommer också att under 2006 inom ramen för sin tillsyn granska de särskilda organens ansvar och befogenheter. Resultatet av utvärderingen kommer att följas upp i en förnyad utvärdering om två år. Om det då visar sig att allvarliga brister kvarstår kommer examensrätten att ifrågasättas för de lärosäten som inte uppfyller kvalitetskraven.

Under år 2005 har handlingsplaner för utvärderingar publicerade år 2004 handlagts. Det rör sig om arbetsvetenskap, geovetenskap, hippologexamen, informatik, kulturpedagogik, orientaliska språk och sociologi. Dessutom har vissa handlingsplaner från den tidigare utvärderingen av högskoleingenjörsexamen handlagts under år 2005. Sammanlagt omfattar handlingsplanerna 37 examensrätter. Högskoleverket har inte i något av fallen behövt fatta beslut om att dra in examensrätten. Samtliga lärosäten har vidtagit åtgärder för att undvika detta.

Uppföljningar av tidigare utvärderingar

Tre år efter publicerad utvärderingsrapport genomför Högskoleverket en skriftlig uppföljning av dels hur lärosätena har hanterat de rekommendationer till förbättringar som givits i rapporterna, dels vilka övriga effekter av utvärderingarna som kunnat iakttas. Under 2005 har en sådan uppföljning genomförts för utvärderingar där rapporter publicerats 2001 och 2002. En redovisning från denna publiceras under första delen av 2006.

Metodutveckling

Arbetet med att utveckla metoderna för utvärderingarna fortsätter. Det sker på flera sätt.

Högskoleverkets internationella rådgivande grupp, the Advisory Board, vilken har följt Högskoleverkets arbete med ämnes- och programutvärderingarna från starten 2001, har lämnat sin sista rapport till Högskoleverket. Inför det kommande kvalitetsgranskningssystemet är en ny grupp under tillsättande.

Den första sexårscykeln av Högskoleverkets utvärderingar av ämnen och program börjar närma sig slutet. Arbetet med att ta fram underlag för ett förslag till nytt kvalitetsgranskningssystem har fortsatt. Under 2005 har tre ut-

vecklingsprojekt drivits. Det ena har handlat om nyckeltal. Hur kan nyckeltal användas vid utvärderingarna? Kan de fungera som urvalsgrund för vilka utvärderingar som skall genomföras? Vilken typ av statistiska data kan vara nyckeltal? Det andra projektet har gällt lärosätesbedömningar. Hur kan en framtida modell för dessa se ut? Det tredje projektet avsåg särskilt framstående utbildningsmiljöer (excellens). Hur kan dessa utses och premieras? I alla tre projekten har internationella erfarenheter hämtats in. Olika förslag till kommande kvalitetsgranskningssystem har diskuterats i skilda sammanhang, med bl.a. rektorer och kvalitetsansvariga. För närvarande arbetar Höskoleverket med flera metodprojekt som har till uppgift att konkretisera tankarna samt implementera och förankra det kommande systemet.

I 2005 års utvärderingar prövas att utveckla metoden för utvärderingarna. Så sker t.ex. inom civilingenjörsutvärderingen och inom utvärderingen av forskarutbildning i teknik där fokus är på fakultetsnivån. Dessa erfarenheter blir viktiga för utformningen av det framtida kvalitetsgranskningssystemet.

Höskoleverket följer den nationella och internationella utvecklingen inom området kvalitetsgranskning av högre utbildning och ingår i flera såväl nordiska som europeiska nätverk. Höskoleverket leder ett internationellt projekt om utvärdering av "joint master's degrees". Syftet är att utvärdera tre masterprogram som ingår i nätverk med upp till fem lärosäten. Projektet har initierats av den europeiska samarbetsorganisationen för utvärdering av högre utbildning, ENQA, och finansieras i huvudsak med EU-medel. Projektet har även till syfte att utveckla utvärderingsmetoder för denna typ av utbildning. Ytterligare ett internationellt projekt är en nordisk tävling om det bästa kvalitetsarbetet i Norden. Höskoleverket utsåg Uppsala universitet till Sveriges representant. Tävlingen avgjordes under våren 2005. Syftet var en jämförande studie av kvalitetsarbetet och tanken var att bidra till en ökad förståelse och en nordisk samsyn på kvalitetsarbetet vid universitet och högskolor. Ännu ett samnordiskt projekt rör hur utvärderingsorganisationerna arbetar med uppföljningar, med sin egen kvalitetssäkring och hur de värnar sitt oberoende från olika intressenter. Inom projektet prövas de standarder som ENQA har satt upp för att utvärderingsorganisationer skall kunna ackrediteras. Projektet slutrapporteras under 2006.

För att en utvärderingsorganisation skall kunna bli ackrediterad av ENQA krävs att den uppfyller vissa krav. Höskoleverkets utvärderingsverksamhet har därför under 2005 genomgått en extern granskning. En extern granskning har tidigare genomförts 2003–2004 och syftet med den nu genomförda granskningen var också att följa upp denna. En bedömargrupp bestående av svenska och internationella bedömare inklusive en student har granskat dokument och en kompletterande självvärdering, delar av bedömargruppen har genomfört ett platsbesök och bedömargruppen har lämnat sin rapport. Enligt bedömargruppen uppfyller Höskoleverkets utvärderingsverksamhet väl kraven för att bli "ackrediterad" av ENQA och verksamheten får ett mycket gott betyg av gruppen.

En särskild kvalitetssäkringspolicy för utvärderingsverksamheten är fastställd och finns tillgänglig på Högskoleverkets webbplats.

Utvärderingarna leder till kvalitetsförbättringar

Utvärderingarna får effekter av olika slag på olika nivåer i samhället. De kan röra studenterna, en utbildning, institution eller ett lärosäte men också den politiska nivån. Allmänheten tar del av utvärderingarnas resultat och effekter främst genom medias rapportering.

Högskoleverket använder flera olika tillvägagångssätt för att fånga effekterna av kvalitetsgranskningarna. Handlingsplanerna som lärosätena skickar in om examensrätten ifrågasätts är en källa, en annan är redovisningar vid de återföringskonferenser som ordnas tre till fem månader efter publicerad utvärderingsrapport. Även särskilda studier, t.ex. enkäter till olika grupper, visar effekterna. Treårsuppföljningarna kommer att bli ytterligare en viktig källa till kunskap om effekter och resultat.

Utvärderingarna leder till konkreta åtgärder, till organisatoriska förändringar, till ökade kontakter mellan institutioner och lärosäten och de används som beslutsunderlag. Inte minst har utvärderingarna ökat medvetenheten om kvalitetsfrågor över huvudtaget och också visat på ett sätt att kvalitetsgranska högre utbildning. Utvärderingarna ger också ny kunskap och blir utgångspunkt för fortsatta studier. Se vidare den sammanfattande analysen *Hur har det gått? Högskoleverkets kvalitetsgranskningar år 2004* (Högskoleverkets rapportserie 2005:20 R).

Utvärdering och bedömning av vissa verksamheter

Under 2005 har Högskoleverket publicerat resultaten från en temautvärdering genomförd 2004, nämligen om internationalisering. Dessutom har två antologier publicerats med goda exempel på dels internationalisering, dels samverkan med det omgivande samhället. Fler temautvärderingar är under planering.

Mål 2

Högskoleverket skall bidra till att öka integrationen av personer med utländsk högre utbildning på den svenska arbetsmarknaden genom bedömning av deras meriter.

Högskoleverket skall vidare som expertorgan bistå universitet och högskolor med expertkunskaper vid tillgodoräknande av utländsk högre utbildning. Enligt 2 kap. 4 § första stycket skollagen (1985:1100) skall verket besluta om behörighetsbevis för utländska lärare.

Åtterrporteringskrav

I årsredovisningen skall Högskoleverket redovisa sin bedömning av hur verket bidragit till måluppfyllelsen. Vidare skall av redovisningen framgå antalet inkomna och beslutade ärenden samt verkets totala kostnader för denna verksamhet. Antalet beslutade behörighetsbevis för lärare skall redovisas särskilt.

Måluppfyllelse

Måluppfyllelsen är god. Arbetet med yrkesmässigt erkännande fungerar tillfredsställande och utvecklas kontinuerligt. Lissabonkonventionens principer genomsyrar bedömningarna, även för sökande med utbildningar från länder utanför EU/EES-området. Under 2005 har närmare 2 200 bedömningsutlåtanden utfärdats för yrkesmässigt erkännande. I januari 2006 presenterades en uppföljning som visar att de lärarbehörighetsbevis som Högskoleverket utfärdar har en stor betydelse för tillsvidareanställning i svensk skola. Servicen till universitet och högskolor att bistå med expertkunskaper är god och förarbete för fortsatt utveckling av detta stöd har skett under året.

Åtterrapporering

Bedömningsarbetet har under 2005 haft en fortsatt stor omfattning, även om ärendemängden har minskat något jämfört med 2004. Den genomsnittliga handläggningstiden för yrkesmässigt erkännande har minskat med tretton dagar jämfört med förra året och ligger på drygt två månader. Den genomsnittliga handläggningstiden för behörighetsprövningar för läraryrket understiger fyra veckor. Det är en kraftig effektivitetsökning även med hänsyn tagen till den minskade ärendemängden. Arbetet med att effektivisera verksamheten och att utveckla statistiken och därmed uppföljningsmöjligheterna fortsätter kontinuerligt. Under 2006 planerar Högskoleverket att introducera ett webbaserat stöd för handläggare på universitet och högskolor för att ytterligare minska deras behov att vända sig till verket i enskilda ärenden.

Balansen mellan inkomna och avgjorda ärenden är tillfredsställande, se tabell 8. Drygt 120 utbildningsländer finns representerade bland de inkomna ansökningarna om bedömning. Det enskilt största landet avseende antalet inkomna ansökningar för utlåtande och behörighetsbevis sammantaget är Irak (335 ansökningar), följt av Ryssland (263) och USA (210). Antalet ärenden med utbildningar från Irak har dock minskat från 450 ansökningar 2004. Utvidningen av EU har fortfarande inte fått något större genomslag i antalet ansökningar från de nya medlemsländerna. Ansökningarna från dessa har ökat med ca 10 procent. Det största antalet ansökningar från dessa länder rör utbildningar från Polen med en fortsatt ökning under 2005. Störst procentuella ökning har dock skett för utbildningar från Litauen (ca 65 procent) och Ungern (ca 42 procent).

Under 2005 har drygt 1 900 bedömningsutlåtanden utfärdats för yrkesmässigt erkännande. Ytterligare ca 260 utlåtanden har utfärdats för personer med utländsk lärarutbildning som inte har ansökt om behörighetsbevis. Bedömningarna uttrycks i svenska examensnivåer. Cirka 650 ärenden bedömdes motsvara nivån svensk kandidatexamen och närmare 500 bedömdes motsvara nivån magisterexamen. Av yrkesexamina har drygt 130 jämförts som motsvarande svensk civilingenjörsexamen medan närmare 100 har jämförts som motsvarande högskoleingenjörsexamen. Cirka 30 ansökningar har jämförts som motsvarande svensk doktorexamen.

Drygt 850 ärenden har inte kunnat bedömas. Anledningen till detta är antingen att utbildningen inte har varit avslutad eller inte tillhör sektorn högre utbildning i utbildningslandet. Ansökningarna kan också röra utbildningar som bedöms av annan myndighet. Många ansökningar har också ofullständig dokumentation där de sökande inte har inkommit med kompletterande uppgifter.

Under 2005 inkom 360 ansökningar om behörighetsbevis och Högskoleverket utfärdade 210 behörighetsbevis under året. Nästan 80 procent av lärarbehörighetsprövningarna rör ansökningar från tredje land, dvs. länder utanför EU/EES. Mellanöstern är största geografiska område med Irak som största enskilda land. Därefter är Ryssland det land som står för flest ansökningar. Inom EU är lärarutbildningar från Polen, Tyskland och Ungern i majoritet bland ansökningarna.

Mer än dubbelt så många grundskollärare som gymnasielärare har fått behörighet. Modersmållärare är den enskilt största lärarkategorin med knappt 30 procent av de utfärdade behörighetsbevisen. Knappt 10 procent av bevisen har gällt behörighet som förskollärare.

I jämförelse med tidigare år har antalet avslagsbeslut ökat. En av anledningarna till detta är att det inkommer fler ansökningar från personer som nyligen anlänt till Sverige och därmed saknar tillräckliga kunskaper i svenska för att få behörighet.

Antalet ärenden inom akademiskt erkännande, dvs. förfrågningar från universitet och högskolor, har minskat med drygt tio procent jämfört med föregående år. Utöver att alla enklare ärenden inte längre diarieförs kan en förklaring till detta vara den fortsatta utvecklingen av utbildnings- och informationsinsatserna gentemot lärosätena. Utöver ärendehjälp så bistår Högskoleverkets bedömningsavdelning personalen på högskolorna med information och utbildning om utländska högskolesystem och bedömningsmetodik. Närmare tio särskilda aktiviteter har genomförts under 2005.

Under året har avdelningens handläggare varit flitiga på den internationella arenan. Hela 15–20 framträdanden har gjorts av avdelningens medarbetare i bedömningsrelaterade frågor på internationella konferenser och seminarier. Särskilt stor uppmärksamhet fick rapporten *Bluffuniversitet och falska examensbevis – Sverige och världen* (Högskoleverkets rapportserie 2005:25R) som publicerades i april.

Tabell 8. Akademiskt erkännande, yrkesmässigt erkännande, lärarbehörigheter, bedömning av godtagbar standard – antal ärenden samt totala kostnader (mkr)

	2005	2004	2003
Akademiskt erkännande			
Inkomna ärenden	497	561	983
Avgjorda ärenden	482	567	931
Yrkesmässigt erkännande			
Inkomna ärenden	2 452	2 607	2 728
Avgjorda ärenden	2 707	2 624	2 587
Lärarbehörigheter			
Inkomna ärenden	849 ¹⁰	925	1 040
Avgjorda ärenden	870	946	956
Därav behörighetsbevis	210	180	214
Bedömning godtagbar standard			
Inkomna ärenden	504	361	299
Avgjorda ärenden	462	355	303
Totala kostnader	25,1	21,5	21,0

10. Av dessa rör 360 ansökan om behörighet och övriga avser ansökan om utlåtanden för personer med lärarutbildning.

Tillsyn

Högskoleverket svarar för tillsyn av universitet och högskolor genom att följa upp och granska deras tillämpning av lagar och förordningar. Tillsynens syfte är att bidra till ökad rättssäkerhet för den enskilde genom att påpeka och diskutera brister och problem med det berörda lärosätet. Tillsynen genomförs främst efter att organisationer eller enskilda personer har uppmärksammat brister och problem, men verket tar även egna initiativ utifrån exempelvis uppgifter i media. Verket svarar också för kanslistöd till Överklagandenämnden för högskolan (ÖNH) och Högskolans avskiljandenämnd (HAN).

Tabell 9. Verksamhetsgrenens kostnader (mkr)

	2005	2004	2003
Tillsyn av universitet och högskolor	7,6	7,5	7,0
Kanslistöd till ÖNH och HAN	8,4	7,3	6,6
Summa tillsyn	16,0	14,8	13,6

Mål

Högskoleverket skall tillgodose allmänhetens och enskilda individers rättigheter i förhållande till högskolesystemet genom tillsyn av lärosätenas efterlevnad av lagar och förordningar.

Återrapporteringskrav

I årsredovisningen skall Högskoleverket redovisa hur många tillsynsärenden som verket har handlagt under budgetåret. Tillsynsärenden av principiell betydelse för universitet och högskolor skall redovisas särskilt i årsredovisningen. Av redovisningen skall framgå i vilken utsträckning tillsynen haft sin utgångspunkt i verkets egen uppföljnings- och utvärderingsverksamhet eller skett på initiativ från utomstående aktörer. Vidare skall kostnaden för tillsynen redovisas totalt och fördelat på olika tillsynsärenden.

Redovisningen skall göras för de senaste tre åren och större förändringar mellan åren skall analyseras och kommenteras.

Högskoleverket skall även redovisa dels vilka åtgärder som berörda universitet och högskolor vidtagit med anledning av tillsynsverksamheten, dels vilka ytterligare ärenden som initierats mot bakgrund av genomförd tillsyn.

Måluppfyllelse

Måluppfyllelsen är god. Verkets legitimitet som tillsynsmyndighet måste anses vara god. Tillsynsärendena uppmärksammas i hög grad, inte minst i medierna. I allt väsentligt har tillsynsfrågorna handlat om den enskilde studentens rättssäkerhet. När det gäller effekterna av verkets tillsyn har lärosätena vid samtliga tillfällen godtagit verkets bedömningar och ändrat den regeltillämpning som verket kritiserat.

Åtterrapporering

Högskoleverket har under året gjort två tillsynsbesök. Verket har besökt Karolinska institutet och Kungliga tekniska högskolan. Inför besöken har lärosätena fått besvara ett antal frågor. Vidare har verket följt upp fyra tidigare tillsynsbesök och påbörjat uppföljningen av ytterligare två.

I oktober 2002 anordnade Högskoleverket en konferens om disciplinregler. Vid konferensen framfördes önskemål om att Högskoleverket med några års mellanrum skulle fortsätta att anordna sådana konferenser. Med hänsyn härtill, och då antalet studenter som blivit föremål för disciplinåtgärder har ökat kraftigt under de senaste åren, höll verket den 7 oktober 2005 en konferens där personer som arbetar med disciplinfrågor vid statliga universitet och högskolor samt hos enskilda utbildningsanordnare gavs tillfälle att diskutera olika problem om bl.a. tillämpningen av regelverket. Vidare diskuterades vilka åtgärder som kunde tillgripas för att stävja det ökande antalet ärenden i disciplinnämnderna runt om i Sverige. Verket har vidare granskat alla disciplinärenden vid högskolor och universitet med statligt huvudmannaskap under 2004. Resultatet av denna granskning har redovisats i rapporten *Disciplinärenden 2004 vid högskolor och universitet med statligt huvudmannaskap* (Högskoleverkets rapportserie 2005:28 R). Rapporten innehåller statistik och tabeller samt verkets egna reflektioner över det ökande antalet disciplinärenden de senaste åren. Rapporten har uppmärksammats mycket i bl.a. media och torde ha lett till att disciplinfrågor i allmänhet, och frågor kring s.k. plagiering i synnerhet, har fått en ökad uppmärksamhet vid lärosätena i Sverige.

Verket har informerat om sina ställningstaganden i tillsynsärenden både på webbsidan och genom nyhetsbrevet *Studenträtt*, som har kommit ut med två nummer under året.

Under året har verket deltagit i flera seminarier och konferenser, bl.a. Tillsynsforums möten för olika tillsynsmyndigheter.

Verket har informerat om tillsynen vid bl.a. den s.k. kårdagen, Sveriges förenade studentkårers konferens- och utvecklingsdagar samt vid möte med rektorer och styrelseordföranden för universiteten och högskolorna.

Verket har startat en föreläsningsserie i juridiska frågor som riktar sig till anställda vid universitet och högskolor. Årets föreläsning handlade om förvaltningsrätt och besöktes av ca 200 personer. Verket har även anordnat en utbildningsdag för högskolejurister om FoU-avtal. Utbildningen hölls som ett led i ett projekt som syftat till att öka kunskapen på detta område.

I tabell 9 redovisas kostnaden för tillsynen totalt och i tabell 10 redovisas kostnaden fördelad på olika slag av tillsynsärenden för de senaste tre åren. Kostnadsökningen mellan 2004 och 2005 beror på ett ökat antal avgjorda enskilda ärenden.

I tabell 11 redovisas antalet regeringsuppdrag, egna projekt och avgjorda enskilda ärenden m.m.

Under året har 131 enskilda ärenden handlagts (se tabell 11). Av dessa kan 28 tillsynsärenden anses vara av principiell betydelse för universitet och högskolor. Av tabell 12 framgår vilka dessa ärenden är, hur ärendena har initierats, vilka åtgärder som berörda universitet och högskolor vidtagit med anledning av tillsynsverksamheten samt vilka ytterligare ärenden som har initierats mot bakgrund av genomförd tillsyn.

Tabell 10. Kostnader för regeringsuppdrag, egna projekt och enskilda ärenden m.m. (mkr)

	2005	2004	2003
Regeringsuppdrag och remisser	0,2	0,5	0,2
Egna projekt	2,1	2,0	1,9
Enskilda ärenden	5,2	4,7	4,8
Författningssamling	0,1	0,3	0,1
Summa kostnader	7,6	7,5	7,0

Tabell 11. Regeringsuppdrag, egna projekt och enskilda ärenden m.m.

	2005	2004	2003
Genomförda regeringsuppdrag	–	1	1
Pågående regeringsuppdrag	–	–	–
Genomförda egna projekt	3	5	6
Pågående egna projekt	4	1	3
Avgjorda enskilda ärenden	131	117	118
Besvarade remisser	17	18	12

Tabell 12. Tillsynsärenden 2005 av principiell betydelse för universitet och högskolor

Ärende	Verkets bedömning	Resultat av tillsynen
Ändrad studiegång inom skådespelarprogrammet m.m. vid Teaterhögskolan i Stockholm. Anhöriga gjorde anmälan.	Högskoleverket konstaterar att en skådespelarstudent mot sin vilja skilts från den övriga studentgruppen och den normala studiegången och fått annan undervisning samt att detta förfarande saknar stöd i någon författning eller högskolans egna regler. Själva beslutet om den modifierade studiegången fattades dessutom under oklara former vilket bidragit till ytterligare rättsosäkerhet i ärendet. För dessa brister anser Högskoleverket att Teaterhögskolan i Stockholm måste kritiseras.	Beslut 2005-01-19, reg.nr 31-1824-04 Högskolan har meddelat att den har vidtagit åtgärder för att avhjälpa vissa brister beträffande högskolans förvaltningsrättsliga standard.
Okklarheter vid antagning till beteendevetarprogrammet vid Högskolan i Borås. En kontaktperson för ett antal studenter vid högskolan gjorde anmälan.	Högskoleverket konstaterar att Högskolan i Borås låtit studenterna börja på en utbildning som inte var färdigplanerad; bl.a. var en kursplan inte fastställd. Studenterna har varit osäkra på om de var antagna till beteendevetarprogrammet och vilken examen de skulle få. Antagningsförfarandet för de aktuella studenterna har varit otydligt till och med för högskolans ledning och de ansvariga för utbildningen. Informationen om och förutsättningarna för studierna har sammanfattningsvis varit bristfälliga. För detta kritiserar högskolan. Högskoleverket har däremot inget att invända mot att högskolan informerar om kursplanerna genom högskolans webbplats.	Beslut 2005-01-21, reg.nr 31-527-04 Högskoleverket förutsätter att högskolan ser över sina antagningsrutiner och ser till att fastställda kursplaner finns när studenterna påbörjar en utbildning.
Tentamensgenomgång vid distansutbildning vid Mittuniversitetet. En student gjorde anmälan.	Högskoleverket anser att tiden om nästan tre veckor, från det att resultaten på den första tentamen på kursen fanns inrapporterade i Ladok till dagen före omtentamen, då det inte gick att få svar på frågor till den ansvarige läraren var för lång. Detta särskilt med beaktande av tiden för omtentamen, att det var fråga om en distanskurs och att någon tentamensgenomgång inte var planerad. Högskoleverket anser vidare, när det är fråga om en distanskurs, att det finns skäl att särskilt överväga om svar kan lämnas på ett sätt som innebär att studenterna inte behöver närvara på universitetsorten.	Beslut 2005-01-25, reg.nr 31-3401-05 Mittuniversitetet har i sitt yttrande till Högskoleverket gett uttryck för samma inställning som Högskoleverket. Av institutionens förslag till rutiner för tentamensgenomgångar framgår att studenter skall få möjlighet att nå läraren på en schemalagd tid i nära anslutning till rättningstillfället, då läraren är ansvarig för att vara tillgänglig för studenterna.
Rättningsdåtid av examinationsuppgift vid Stockholms universitet. En student gjorde anmälan.	En student vid Stockholms universitet hade inte fått sin examinationsuppgift rättad trots att ett år förflutit sedan studenten i rätt tid lämnat in uppgiften. Högskoleverket anser att förfarandet är oacceptabelt och riktar kritik mot Stockholms universitet.	Beslut 2005-03-15, reg. nr 31-4726-04 Studentens examinationsuppgift har rättats.
Högskolan i Borås respektive Högskolan i Skövde och dess kurser inom det s.k. Bättrekonceptet. Egeninitierade ärenden.	Högskoleverket kritiserade i två separata beslut högskolorna för att vid antagning till kurser enligt Bättrekonceptet ha brutit mot högskoleförordningens bestämmelser om urval samt även tillämpat s.k. självvärdering. Verket ifrågasatte även kursens högskolemässighet.	Beslut 2005-03-23, reg.nr 31-4578-04 resp. 31-4579-05 I uppföljningsbeslut 2005-09-28, reg.nr 31-2428-05 resp. 31-2429-05, konstaterar Högskoleverket att högskolorna med anledning av verkets beslut hade ändrat urvalsreglerna och slutat med självvärdering. Verket förklarar sig nöjt med detta men anser fortfarande att högskolemässigheten på kurserna enligt Bättrekonceptet kan ifrågasättas.

Ärende	Verkets bedömning	Resultat av tillsynen
Studiefinansiering för en s.k. industridoktorand. Lunds doktorandkår gjorde anmälan.	Mellan en institution vid Lunds universitet och ett företag upprättades ett avtal om finansiering av en doktorand i form av doktorandens tillsvidareanställning på företaget. Doktoranden blev dock uppsagd från företaget innan denne hade avslutat sina forskarstudier. Högskoleverket bedömer att det inte kan anses att institutionen har brutit mot lagstiftarens krav på noggrann bedömning av den sökandes finansieringssituation så långt det låter sig överblickas vid antagningstillfället. Doktoranden har i denna situation rätt att konkurrera om tillgängliga studiestöd. Fakultetsnämnden kan dock inte anses ha en absolut skyldighet att åta sig finansieringsansvaret för doktorandens fortsatta studier.	Beslut 2005-04-26, reg.nr 31-64-05 Beslutet har belyst den rättsosäkra situationen en industridoktorand hamnar i om han eller hon blir uppsagd från sin anställning på företaget.
Brister i kursplaner och handläggning av tillgodoräknande hos Luleå tekniska universitet. En student gjorde anmälan.	Studenten sökte om tillgodoräknande av ett antal kurser inom ett program vid Luleå tekniska universitet. Hon antogs till den senare delen av programmet och fick en individuell utbildningsplan. Högskoleverket konstaterar att studenten, sedan hon blev antagen, haft rätt att få ett särskilt beslut om tillgodoräknande. Universitetets förfarande att upprätta en individuell utbildningsplan i stället för att fatta beslut om tillgodoräknande saknar stöd i gällande regler. En individuell utbildningsplan kan utgöra ett hjälpmedel för studenterna att genomföra utbildningen men bör i ett sådant fall upprättas efter det att lärosätet fattat ett beslut om tillgodoräknande som vunnit laga kraft. Eftersom en individuell utbildningsplan, till skillnad från beslut om tillgodoräknande, inte kan överklagas, kunde studenten inte utnyttja den möjligheten. Verket är kritiskt till universitetets handläggning av studentens begäran om tillgodoräknande.	Beslut 2005-05-09 och 2005-09-09, reg.nr 31-1067-05 Högskoleverket har följt upp universitetets handläggning av bl.a. ärendet om tillgodoräknande och konstaterat att universitetets fortsatta handläggning har varit korrekt.
Avgifter i högskolan – tryckkostnader för uppsats. En student gjorde anmälan.	Linköpings universitet krävde att studenterna vid ekonomiska institutionen för godkänt betyg skulle bekosta tryckningen av två exemplar av magisteruppsatsen i universitetets tryckeri. Högskoleverket anser att en student endast skall bekosta sitt eget exemplar och det exemplar som lämnas in för bedömning. Det är rimligt att studenten, om examinator ställer krav på ändringar och kompletteringar, står för kostnaden att lämna in en slutlig version av uppsatsen, som examinator har som grund för betygsbeslutet. Om lärosätet anser att uppsatsen skall tryckas upp för annat ändamål än handledares eller examinatorers bedömning av denna, skall dessa exemplar, med hänvisning till bestämmelsen i 1 kap. 10 § högskoleförordningen, bekostas av lärosätet.	Beslut 2005-05-31, reg.nr 31-88-05 I uppföljningsbeslut 2005-12-13 anser Högskoleverket att universitetet inte kan ställa som krav att studenten skall lämna in en elektronisk version av uppsatsen för att betyget skall registreras. I övrigt har universitetet vidtagit tillfredsställande åtgärder.
Studentutbyte inom ramen för Top Industrial Managers for Europe-programmet (TIME). En student gjorde anmälan.	En student vid Lunds universitet har studerat på ett tyskt universitet inom ramen för utbytesprogrammet TIME. Bristen på skriftliga avtal mellan universiteten har medfört att studenten inte fick tentera inom ramen för TIME-utbytet utan tvungen att skriva in sig som en vanligt tysk student. Högskoleverket anser att Lunds universitet borde ha verkat för att erforderliga avtal för utbytet träffades mellan parterna. Avtal borde ha träffats helst före studentens avresa eller i varje fall så snart studenten kommit på plats och gjort vad som krävdes av honom för att hålla sin del av överenskommelsen.	Beslut 2005-06-01, reg.nr 31-245-05 Högskoleverket förutsätter att universitetet ser över sina avtal inom utbytesprogrammen i syfte att undvika liknande situationer i framtiden. Högskoleverket anser att följa upp ärendet första kvartalet 2006.

Ärende	Verkets bedömning	Resultat av tillsynen
En student vid Dramatiska institutet läste en text med pornografiskt innehåll för skolelever. Högscoleverket tog initiativ till ärendet.	Temat för det s.k. barnomsprojektet vid Dramatiska institutet var i år "barn och sexualitet". Högscoleverket riktar allvarlig kritik mot institutet för utformningen och hanteringen av utbildningen. Högskolan har inte genomfört en barnkonsekvensanalys. En sådan analys borde ha föranlett institutet att ta kontakt med barnens föräldrar för att ge dem möjlighet att lämna synpunkter. Barnen filmades vid uppläsningen och institutet borde ha inhämtat föräldrarnas samtycke till detta.Handledningen för den aktuella studentgruppen har varit bristfällig. Verket konstaterar vidare att kursplanen har brister; att temat bestämts utan att behörig beslutsfattare varit inblandad och att högscoleförordningens regler om studentinflytande inte följts.	Beslut 2005-06-01, reg.nr 31-559-05 Dramatiska institutet har under 2005 vidtagit tillfredsställande åtgärder på några punkter. Resterande frågor kommer att granskas av Högscoleverket under 2006.
Programmet social omsorg med inriktning socionom gavs trots att högskolan inte hade rätt att utfärda socionomexamen. Studentkåren gjorde anmälan.	Handlingarna i ärendet utvisade att högskolan formellt hade antagit studenterna till det sociala omsorgsprogrammet. Högskolan hade examensrätt för denna utbildning. Högscoleverket har inget att invända i kvalitets hänseende mot att högskolan startade programmet. Att studenterna utlovades en möjlighet att senare välja inriktning till socionom föranleder inte någon annan bedömning. En uttalande förutsättning för detta var ju att högskolan först skulle ha fått examensrätt för socionomer.	Beslut 2005-06-09, reg.nr 31-586-05 När högskolans ansökan om examensrätt senare avslogs har högskolan anordnat ett samarbete med Örebro universitet för de studenter som ville välja inriktningen mot socionom.
Avsaknad av övergångsbestämmelser vid införande av ny utbildningsplan m.m. vid Stockholms universitet. En student gjorde anmälan.	När Stockholms universitet införde en ny utbildningsplan för en av sina utbildningar utfärdade det inte några övergångsbestämmelser till denna. Högscoleverket anser att universitetet vid tiden för beredningen av den nya utbildningsplanen bl.a. borde ha analyserat vilka konsekvenser den skulle komma att få för de studenter som sökt och beviljats studieuppehåll. Denna konsekvensanalys borde ha resulterat i övergångsbestämmelser till ledning för hur uppkomna problem till följd av övergången från den gamla utbildningsplanen till den nya skulle lösas. Studenter som antagits enligt den äldre utbildningsplanen kan i vissa situationer bli tvungna att göra kompletteringar för att uppfylla de nya fordringarna. Detta kan få till följd att dessa studenter måste läsa fler poäng än examen kräver.	Beslut 2005-06-09, reg.nr 31-1801-05; uppföljning 2005-10-17, reg.nr 31-3945-05 Högscoleverket har följt upp ärendet och konstaterat att universitetet numera infört av verket efterfrågade övergångsbestämmelser.

Ärende	Verkets bedömning	Resultat av tillsynen
<p>Slututlåtanden till studenter vid Trafikflyghögskolan, Lunds universitet. Ömbudsmannen mot etnisk diskriminering (DO) och Justitiekanslern (JK) begärde yttranden från Högscoleverket.</p>	<p>Trafikflyghögskolan vid Lunds universitet utfärdade slututlåtanden till studenter som avslutade utbildningen med godkänt resultat. Utlåtandena innehöll omdömen av hur lärarna hade upplevt studenterna och användes för att söka arbete. En godkänd student hade förvägrats ett slututlåtande under hänvisning till att han var olämplig som trafikflygare. Efter det att studenten anmälde Trafikflyghögskolans förfarande hos DO som etnisk diskriminering fick han ett slututlåtande. DO utredde ärendet men ansåg sig inte kunna göra något mer. Studenten framställde då ett yrkande om skadestånd hos JK. Högscoleverket anser att högskolorna har ansvar för att bedöma en students lämplighet för den kommande yrkesverksamheten. Genom möjlighet till underkännande och begränsning av antal examinationstillfällen kan olämpliga studenter hindras från att gå vidare i utbildningen och få examen. Ett system där man först examinerar och godkänner en student för att därefter i ett slututlåtande göra bedömningar om studentens lämplighet för det framtida yrket ger inte studenten den rättssäkerhet som högscolelagstiftningen eftersträvar. Ett sådant tillvägagångssätt är inte förenligt med högscolelagstiftningen. Beträffande skadestånd anser verket att Trafikflyghögskolans förfarande gentemot den klagande studenten utgör fel eller försummelse vid myndighetsutövning och orsakat att han inte kunnat använda sig av sin godkända utbildning på ett sådant sätt som han skulle kunna göra om Trafikflyghögskolan inte hade utfärdat sina utlåtanden. Detta talar för att staten borde ge ersättning till studenten.</p>	<p>Yttrande 2005-06-09 till DO, reg.nr 31-1957-05; yttrande 2005-11-08 till JK, reg.nr 31-3458-05. DO har i ett beslut 2005-09-13 delat Högscoleverkets uppfattning att ett system där man först examinerar och godkänner en student för att därefter i ett slututlåtande uttala sig om studentens lämplighet för yrke är alltför rättsosäkert för den enskilde. JK har ännu inte avgjort skadeståndsanspråket. Av handlingarna i ärenden framgår att Trafikflyghögskolan ser över sina rutiner i samband med bedömning av studenters lämplighet för kommande yrkesverksamhet.</p>
<p>Studenters kostnader vid praktik i Indien. Förfrågan från Centrala studiestödsnämnden.</p>	<p>Enligt 1 kap. 10 § högscoleförordningen skall utbildningen vid högskolorna vara avgiftsfri för studenterna. Studenter vid Örebro universitet som genomgick praktik i Indien fick betala för studiebesök vid olika organisationer som arbetar med socialt arbete. Universitetet hävdade att kostnaden inte strider mot avgiftsförbudet, eftersom studenterna betalade kostnaderna direkt till organisationerna. Högscoleverket anför att det inte kan ha varit regeringens avsikt att lärosätena skall kunna kräva att studenter skall betala för delar av sin utbildning genom att hänvisa dem till att betala kostnader till en annan part än lärosätet. Verket anser dock att en bokstavstolkning av regeln ger Örebro universitet stöd för sin tolkning. Högscoleverket anför att ärendet visar att det är mycket angeläget att regeringen tar ställning till de förslag om förtydliganden av de nationella reglerna som verket lämnade till regeringen i december 2003. Syftet med förslagen är att klargöra vilka kostnader studenterna kan åläggas att betala i samband med högscoleutbildning.</p>	<p>Beslut 2005-06-23, reg.nr 13-254-05 En kopia av beslutet har lämnats till Utbildnings- och kulturdepartementet för kännedom.</p>
<p>Urval till kursen handledningens metodik i socialt arbete vid Stockholms universitet. En privatperson gjorde anmälan.</p>	<p>Högscoleverket konstaterar att antagningsförfarandet har varit svårt att rekonstruera. Inte ens i efterhand går att få ett entydigt besked om vilka urvalsgrunder som skulle tillämpas. Det är oklart om kravet på handledningsuppdrag är ett krav på behörighet eller en urvalsgrund. Det går varken av antagningsordningen eller av kursplanen att klart utläsa vad som gäller. Inte heller av universitetets katalog framgår vilka urvalsgrunder som gäller. Vidare har universitetet inte beaktat bestämmelsen om underrepresenterat kön. För dessa brister kritiserar universitetet.</p>	<p>Beslut 2005-06-29, reg.nr 31-265-05 Högscoleverket förutsätter att universitetet ser över sin antagningsordning och övrig information till de sökande och klart anger de grunder för urval som tillämpas.</p>

Ärende	Verkets bedömning	Resultat av tillsynen
Icke kursanknutna aktiviteter på lärarprogrammet vid Mälardalens högskola. Högskoleverket tog initiativ till ärendet.	Mälardalens högskola hade angett att en kurs skulle ge noll poäng. Enligt 6 kap. 2 § högskoleförordningen skall omfattningen av grundläggande högskoleutbildning anges enligt ett poängsystem där varje poäng motsvarar heltidsstudier under en vecka. Högskoleverket anser att det därför inte är möjligt att ange en kurs omfattning till noll poäng.	Beslut 2005-06-29, reg.nr 31-1636-05 Högskolan har redovisat att innehållet i kursen kommer att examineras som ett kursmoment inom en annan kurs.
Förnyelse av anställning som doktorand vid Kungl. Tekniska högskolan (KTH). Doktoranden gjorde anmälan.	En forskarstuderandes anställning som doktorand vid KTH förnyades inte med motiveringen att doktoranden visat bristande förmåga att tillgodogöra sig forskarutbildning. Högskoleverket delar KTH:s uppfattning att en doktorand inte har någon ovillkorlig rätt till förnyelse av sitt förordnande och att man skall fästa avseende vid förmågan att tillgodogöra sig forskarutbildningen såväl när en anställning som doktorand skall ske som vid förnyelse av en sådan anställning. Verket finner dock att KTH:s uppgifter om att handledarna redan tidigare har påpekat brister i doktorandens förmåga att tillgodogöra sig forskarutbildningen inte styrks av den individuella studieplanen som även i övrigt inte följts upp på sätt som krävs. Mot denna bakgrund anser verket att KTH:s hantering av ärendet inte har uppfyllt rimliga krav på rättssäkerhet.	Beslut 2005-08-30, reg.nr 31-2206-05 Vid ärendets uppföljning i oktober 2005 har KTH meddelat följande. Med anledning av verkets beslut kommer doktoranden att erbjudas förnyelse av anställningen som doktorand för en tidsperiod av sex månader. Den individuella studieplanen kommer i fortsättningen att följas upp med sex månaders intervall. I den individuella studieplanen kommer både prestationskraven och studieresultaten att doktorand redovisas. Rutiner för uppföljning av individuella studieplaner och förnyelse av anställningar som doktorand ses över. Berörd personal kommer att informeras om gällande lagstiftning och vikten av att denna följs för att säkerställa en tillämpning som beaktar dualiteten mellan kvalitetskrav och rättssäkerhet i forskarutbildningen.
Platsen för examination av distansstudenter på sjuksköterskeprogrammet vid Örebro universitet. En student gjorde anmälan.	Högskoleverket konstaterar att det inte finns några särskilda bestämmelser som reglerar utbildning på distans. Högskoleverket hänvisar dock till vad som står i propositionen Den öppna högskolan (prop. 2001/02:15 s. 110) om krav på samling av studenter som läser inom ramen för nättuniversitetet. Regeringen uttalar att målsättningen bör vara att begränsa sådana inslag i utbildningen och att i den mån det finns krav på samlingar det självfallet är centralt att studenterna tydligt informeras om detta. Högskoleverket anser att regeringens uttalande borde kunna tillämpas även på distansstudenters examination. Universitet och högskolor bör således sträva efter att examinera distansstudenter så nära hemorten som möjligt. Högskoleverket anser också att det ligger i sakens natur att distansstudenter på ett tidigt stadium av utbildningen blir informerade om var en examination skall äga rum.	Beslut 2005-09-06, reg.nr 31-994-05 Högskoleverket har formulerat vissa principer som bör gälla vid examinationen av distansstudenter, vilket förhoppningsvis ger högskolorna en viss ledning.
Södertörns högskola fattade under pågående kurser beslut om byte av examinator. Vidare ställde högskolan med kort varsel in två kurser som skulle hållas nästa termin. En lärare gjorde anmälan.	Högskoleverket kritiserar Södertörns högskola för att besluten om byte av examinator och om att ställa in kurserna inte har fattats av behörig beslutsfattare, att besluten i båda fallen inte har dokumenterats skriftligt i enlighet med verksförordningens regler samt att besluten i båda fallen har fattats utan information till och samråd med någon studentrepresentant. Högskolan kritiserar vidare allvarligt för att högskolan genom att ställa in kurserna utan laglig grund har återkallat gynnande förvaltningsbeslut om antagning för ett antal studenter.	Beslut 2005-09-28, reg.nr 31-995-03. Högskoleverket avser att följa upp ärendet första kvartalet 2006.

Ärende	Verkets bedömning	Resultat av tillsynen
Bristande möjlighet att välja inriktning på lärarutbildningen vid Högskolan i Gävle. Gefle studentkår gjorde anmälan.	De i ärendet aktuella studenterna var antagna till lärarprogrammet och skulle välja två inriktningar. På den första inriktningen som de valde när de sökte till programmet hade de platsgaranti till de kurser som ingår. Till den andra inriktningen sökte de under utbildningens gång men hade inte någon platsgaranti utan måste söka i konkurrens med andra. Inriktningen kunde väljas även som första inriktning och antalet platser var begränsat. Det fanns inte några platser för de studenter som sökt inriktningen som andra inriktning. Högskoleverket konstaterar att detta ärende visar på vikten av tydlig information till studenterna om förutsättningarna för studierna och att det är särskilt väsentligt att de sökande från början informeras om förutsättningarna för vidare studier inklusive det utbildningsutbud i form av olika inriktningar och specialiseringar som högskolan kan erbjuda.	Beslut 2005-10-10, reg.nr 31-4875-05 Högskolan i Gävle har ändrat informationen i utbildningskatalogen.
Klagomål på Göteborgs universitets agerande vid ett upprop på läkarprogrammet. En anmälan från en antagen till programmet.	Verket kritiserar universitetet för att ha haft ett spektakel (ett fejkat upprop) under ett obligatoriskt upprop. Ett upprop är att beteckna som myndighetsutövning. Anmälaren hade då förlorat sin plats på läkarprogrammet på grund av att denne trodde att det fejkade uppropet var det upprop som "gällde". Verket finner vidare att ett antagningsbeslut är ett gynnande förvaltningsbeslut som inte kan återkallas eller i övrigt upphöra att gälla bara av den anledningen att en person de facto inte registrerat sig.	Beslut 2005-10-18, reg.nr 31-3318-05
Utebliven kursvärdering vid Mittuniversitetet. En f.d. student gjorde anmälan.	En tidigare student vid Mittuniversitetet ifrågasatte en institutions hantering av bl.a. hennes examination. Högskoleverket anser bl.a. att institutionens bedömning att det är mera ändamålsenligt att hålla direkta dialoger mellan studenten och handledaren i stället för att genomföra en sedvanlig kursvärdering strider mot gällande bestämmelserna och syftet med kursvärderingarna. I det aktuella fallet framgår det att studenten var missnöjd med handledningen men inte fått möjlighet att framföra sin kritik på ett rättssäkert sätt. Verket är därför kritiskt mot institutionens underlåtenhet att anordna en kursvärdering i enlighet med 1 kap. 14 § högskoleförordningen.	Beslut 2005-10-20, reg.nr 31-902-05 Högskoleverket har begärt redovisning av de åtgärder universitetet vidtagit med anledning av verkets ställningstaganden senast den 9 januari 2006.
Handledning vid ett uppsatsarbete vid Mälardalens högskola. En student gjorde anmälan.	En student vid Mälardalens högskola hade ett antal anmärkningar på den handledning som hon fått i samband med en uppsats. Högskolan hade bl.a. beslutat att bevilja studenten en ny handledare under förutsättning att uppsatsen reviderades i enlighet med den tidigare handledarens anvisningar. Högskoleverket anser att det inte är lämpligt att högskolan på detta sätt villkorar ett sådant beslut.	Beslut 2005-11-15 och 2005-12-22, reg. nr 31-1540-05 Vid uppföljning av ärendet har Mälardalens högskola redovisat att studenten beviljats en ny handledare och villkoret att studenten dessförinnan skulle ha gjort de ändringar som den tidigare handledaren föreslagit har upphävts.

Ärende	Verkets bedömning	Resultat av tillsynen
Anmälan av enskild angående examensbevis från Örebro universitet.	En man anmälde att han fått ett examensbevis där hans namn är felstavat. Örebro universitet erbjöd anmälaren manuell rättning på befintligt examensbevis. Den klagande var inte nöjd med universitetets erbjudande utan önskade ett nytt examensbevis där hans namn är rätt stavat. Högskoleverket konstaterar att universitetets erbjudande var att anse som en rättelse. Verket konstaterar vidare att den klagandes begäran kunde vara att uppfatta som en begäran om omprövning av examensbeslutet. Verket bedömer att det inte finns något som hindrar universitetet att i förevarande fall tillämpa en mer generös syn på möjligheten till omprövning än den skyldighet som följer av 27 § förvaltningslagen.	Beslut 2005-11-24, reg.nr 31-3908-05 Universitetet har fattat ett omprövningsbeslut som numera, efter det att beslutet har överklagats av den enskilde, prövas av Överklagandenämnden för högskolan.
Registrering av studenter vid Mittuniversitetet. Högskoleverket tog initiativ till ärendet.	Högskoleverket kritiserar Mittuniversitetet för att det inte framgått av kursplanerna vilken behörighet som faktiskt gällt för respektive kurs och att ett beslut om generellt undantag (dispens) som upphört att gälla fortfarande tillämpats. Högskoleverket anser vidare att det är viktigt att uppföljning görs av tidiga avhopp. Vid uppföljningen måste studenternas rättssäkerhet beaktas. Programstudenter skall enligt rektors beslut 2003 registreras kurs för kurs, men beslutet har inte efterlevts. Högskoleverket ser positivt på den planerade uppföljningen av studenter som inte redovisar några studieresultat.	Beslut 2005-11-24, reg.nr 31-5096-04 Universitetet har beslutat om åtgärder för att komma till rätta med de påtalade bristerna.
Verksamhetsförlagd utbildning inom lärarprogrammet vid Umeå universitet. En student gjorde anmälan. Umeå studentkår anslöt och ställde frågor i samband med ärendet.	En student hade anmält examinationen av honom på den verksamhetsförlagda utbildningen (VFU) inom lärarprogrammet vid Umeå universitet och att formerna för bedömning av VFU:n inte framgått av kursplanen. Högskoleverket kritiserar universitetet för att kursplanen inte innehåller föreskrifter som klargör hur examinationen vid VFU skall gå till. Verket anser också att regler som har karaktären av bindande föreskrifter skall finnas i kursplanen. Det är möjligt att använda sig av bilagor till kursplanen, men innehållet i bilagorna måste beslutas på samma sätt som kursplanens övriga regler. Det får inte förekomma att bindande föreskrifter beslutas i form av promemorior, riktlinjer, handböcker etc.	Beslut 2005-11-28, reg.nr 31-246-05 Universitetet skall redovisa sina åtgärder med anledning av beslutet senast den 1 februari 2006.
Studentinflytande enligt 3 kap. 9 § högskoleförordningen i samband med en läraranställning. En studentgrupp gjorde anmälan.	Verket konstaterar att anställning av lärare, i regel, har betydelse för utbildningen och studenternas situation. Lärosätet ifrågasatte inte studenternas rätt till inflytande. Högskoleverket anser att studenterna, enligt 3 kap. 9 § högskoleförordningen, borde ha varit representerade i den rekryteringsgrupp som hade att bereda anställningsärendet. Studenterna som anmält lärosätet är också missnöjda med sammansättningen av rekryteringsgruppen. Verket konstaterar att lärosätet enligt ovan nämnda bestämmelse borde ha lämnat information och samrått med studenterna i god tid före beslutet om rekryteringsgruppens sammansättning. Mot bakgrund av det anförda kritiserar Högskoleverket lärosätet för att inte ha beaktat studenternas rätt till studentinflytande.	Beslut 2005-11-30, reg.nr 31-2868-05 Högskoleverket utgår från att lärosätet i fortsättningen beaktar högskoleförordningens regler om studentinflytande.

Ärende	Verkets bedömning	Resultat av tillsynen
Begränsningar av antalet prov- och praktiktillfällen vid Linköpings universitet. Hälsouniversitetets studentkår gjorde anmälan.	Vid Hälsouniversitet, Linköpings universitet, har antalet prov- och praktiktillfällen begränsats på samtliga program. Högskoleverket uttalar att universitetet måste bestämma per kurs om begränsningar av antalet prov- och praktiktillfällen skall förekomma. Det räcker inte att bedömningen görs per program. Vidare uttalar verket att det inte är tillåtet att ha en regel som anger att en anmälan till en tentamen räknas som ett förbrukat tentamenstillfälle om avanmälan inte görs.	Beslut 2005-12-08, reg.nr 31-1733-05 Högskoleverket utgår från att Linköpings universitet vidtar de åtgärder som behövs.

Uppföljning och information

Högskoleverket utvecklar, samlar in, bearbetar, sammanställer och analyserar data om högskolan. Detta sker bl.a. inom ramen för den officiella statistiken inom högskolesektorn. Verket utreder vidare högskolans verksamhet i förhållande till olika krav och förväntningar som ställs på högskolan och i förhållande till viktiga tendenser i samhället. Detta görs ur både ett nationellt och ett internationellt perspektiv. Verket genomför utredningar av aktuella frågor som har betydelse för högskolans utveckling.

Högskoleverket ansvarar för att öka kunskaperna om och intresset för högre utbildning och forskning. Det gör verket genom övergripande, saklig och lättillgänglig information om studier vid svenska universitet och högskolor samt genom information om studier utomlands. Informationen vänder sig till presumtiva studenter. Verket ansvarar vidare för vissa regler om tillträde till högskolan och för att informera om dessa samt att administrera och utveckla högskoleprovet.

Tabell 13. Verksamhetsgrenens kostnader (mkr)

	2005	2004	2003
Summa uppföljning och information	129,9	124,5	141,1

Mål

Högskoleverket skall utveckla statistik avseende verksamheten vid universitet och högskolor och analysera denna samt belysa högskolesektorns betydelse i ett regionalt och i ett nationellt perspektiv.

Åtterrporteringskrav

Högskoleverket skall årligen redovisa sina sammanfattande analyser i en årsrapport. Underlaget till verkets årsrapport skall vara tillgängligt för Regeringskansliet (Utbildnings- och kulturdepartementet) senast den 11 april 2005. Årsrapporten inklusive analyser skall vara tillgänglig senast den 27 maj 2005.

Uppgifterna i årsrapporten skall, i de fall samma uppgifter ingår i de årsredovisningar som lärosätena inlämnar till regeringen, vara avstämde mot uppgifter i respektive lärosätes årsredovisning. Eventuella skillnader skall förklaras.

I årsredovisningen skall Högskoleverket, efter samråd med Internationella programkontoret för utbildningsområdet och Centrala studiestödsnämnden, redovisa och kommentera den internationella rörligheten bland lärare, forskare och studenter inom grund- och forskarutbildningen.

Måluppfyllelse

Måluppfyllelsen är god. Högskoleverket har tillsammans med Statistiska centralbyrån utvecklat, samlat in, analyserat och publicerat data om universitet och högskolor. Särskilda insatser har gjorts för att utveckla statistik avseende universitetens och högskolornas ekonomi, den nya lärarutbildningen, Sveriges nätuniversitet, inresande studenter, det framtida behovet av högskoleutbildade samt forskarutbildades etablering på arbetsmarknaden. Analyser har publicerats i fem statistiska meddelanden, fyra rapporter samt elva statistik & analys-PM på verkets webbsida. Analyserna visar bl.a. att övergången till högre utbildning minskar och att betydligt fler kvinnor än män går vidare till högre studier. Det är dessutom stora regionala skillnader i övergången. Det finns fortfarande en social snedrekrytering. Det gäller i synnerhet vissa utbildningar, varav de konstnärliga utbildningarna utmärker sig särskilt. Högskolesektorns betydelse i ett regionalt och i ett nationellt perspektiv redovisas i årsrapporten som fördelning av utbildningsplatser samt övergången till högre utbildning per län. Uppgifterna kan vidare bearbetas i den interaktiva databasen Regional rekrytering, i anslutning till NU-databasen. Vidare har en manual med begrepp för uppföljning av högskolan uppdaterats.

Åtterrapporering

Högskoleverket publicerade under 2005 en årsrapport (Högskoleverkets rapportserie 2005:26 R). Underlaget till Högskoleverkets årsrapport var tillgängligt för Regeringskansliet (Utbildnings- och kulturdepartementet) den 11 april 2005. Årsrapporten med analyser var tillgänglig den 27 maj 2005. I verkets analyser av den ekonomiska redovisningen som lärosätena lämnar till verket korrigeras felaktigheter. Större avvikelser från lärosätenas årsredovisningar framgår av noter till de tabeller som redovisas i verkets årsrapport.

Efter samråd med Internationella programkontoret redovisar Högskoleverket utvecklingen av utresande och inresande studenter i Erasmusprogrammet. Högskoleverket beskriver även antalet utresande studenter som har studiemedel baserat på data från Centrala studiestödsnämnden. Beskrivningen omfattar både utbytesstudenter och studenter som själva ordnar en studieplats utomlands, s.k. freemovers. Lärosätena rapporterar årligen till Högskoleverket antalet utresande och inresande studenter i grundutbildning och forskarutbildning samt även den internationella rörligheten bland lärarna. Uppgifterna publiceras i verkets årsrapport och i NU-databasen. I syfte att ytterligare förbättra kvaliteten avseende uppgifter om inresande s.k. freemovers har ett utvecklingsprojekt genomförts i samarbete med SCB. Resultaten har redovisats i en slutrapport som överlämnats till Utbildnings- och kulturdepartementet i mars 2005. Högskoleverket har dessutom i skrivelse till Utbildnings- och kulturdepartementet formellt begärt en komplettering av förordningen om redovisning av studier m.m. vid universitet och högskolor (1993:1153) i syfte att få ett författningsmässigt stöd för SCB att samla in nämnda uppgifter från lärosätena. I den tematiska kvalitetsutvärderingen av internationalisering

(Högskoleverkets rapportserie 2005:1 R) görs bl.a. analyser av utvecklingen vid olika lärosäten av den internationella rörligheten bland lärare, doktorander och studenter i grundutbildningen. Högskoleverket har vidare sammanställt goda exempel på internationalisering (Högskoleverkets rapportserie 2005:6 R). Pris har delats ut till de bästa lärosätena.

Mål

Högskoleverket skall tillgodose övergripande och neutral information om högskolestudier för att möjliggöra en bred rekrytering.

Återrapporteringskrav

Av årsredovisningen skall framgå hur verket gått till väga för att uppnå målet. Vidare skall av redovisningen framgå kostnader för information om högskolestudier.

Måluppfyllelse

Måluppfyllelsen är god. Högskoleverket har publicerat neutral och övergripande information genom två huvudkanaler, webbplatsen Studera.nu och *Studenthandboken*. Dessa är enligt Ungdomsbarometerns mätning 2005 de kanaler som rankas högst som informationskälla för studieinformation av ungdomar i 15–25 års ålder. Användningen av Studera.nu och *Studenthandboken* används av 50% av 15–25-åringarna.

Återrapportering

Högskoleverkets ambition att stimulera till högre studier och medverka till en breddad rekrytering innebär att verket har utvecklat verksamheten för att nå ut bredare både med huvudkanaler och med de riktade insatserna. Ambitionen har resulterat i en förändring av trycksaksproduktionen inför studieåret 06/07, ett aktivare och mer genomarbetat deltagande i utvalda utbildningsmässor, kartläggning av hur verket når olika målgrupper och upprättandet av adressregister till bland annat doktorander och studie- och yrkesvägledare.

Antalet besökare på webbportalen Studera.nu har stigit kontinuerligt. Webbstatistik för webbplatsen visar att det inför vårens (mars, april) och höstens (september, oktober) antagningar var i genomsnitt 95 000 unika besökare per månad, en ökning med 23 procent jämfört med 2004. Till höstintagningen blev det möjligt att skicka in sin ansökan till program via Studera.nu. Det är ett första resultat av samarbetet mellan Verket för högskoleservice (VHS) och Högskoleverket samt integreringen av NYA-systemet (det nya antagningssystemet) och Studera.nu.

Högskoleverkets riktade informationsfoldrar på olika språk till familjer med invandrabakgrund har utvärderats under året. Innehåll och utformning får mycket gott betyg men kännedomen är låg hos respektive målgrupp. Under 2005 har verket sökt mer funktionella vägar att nå ut till utvalda målgrupper. Distributionen kommer att prioriteras under början av 2006. Utvärderingen

har även resulterat i att broschyren har utökats med ytterligare två språk: franska och engelska.

När det gäller uppföljningen av broschyren *Studera utomlands* visade det sig att de förändringar som gjordes 2003 fortfarande fungerar bra. Under 2005 har endast viss faktauppdatering gjorts och en stor efterfrågan har inneburit nytryck vid ett flertal tillfällen. Totalt har Högskoleverket distribuerat ca 30 000 exemplar under 2005.

Studenthandboken produceras inte i samma form som tidigare, utan den sista utgåvan gäller höstterminen 05–vårterminen 06. Förändringarna är ett resultat av undersökningar som genomfördes 1999 och 2004. Under 2005 har Högskoleverket i stället utvecklat ett mer kortfattat och inspirerande material till potentiella studenter: *Destination: högskolan*. Den bygger på intervjuer med ett antal studenter som i första hand kommer från familjer utan studietradition. Broschyren kommer att finnas på gymnasieskolor och komvux när de påbörjar vårterminen 2006. Ett vykort som föraviserar trycksaken har även skickats hem till avgångsgymnasister under december. Till studie- och yrkesvägledare har ett mer omfattande faktamaterial producerats och tryckts i enklaste form med syfte att de själva skall kunna kopiera alternativt skriva ut delar till intresserade personer. Dessutom finns ett register över utbildningsutbudet och med adressuppgifter till samtliga lärosäten.

Högskolenytt är ett elektroniskt nyhetsbrev som riktar sig till studie- och yrkesvägledare och har producerats med åtta nummer under 2005.

Under 2005 har samarbetet med Verket för högskoleservice resulterat i att delar av NYA-systemet är integrerat med webbportalen Studera.nu. Verket för högskoleservice har övertagit drift och utveckling av sökdatan Hitta utbildning. Det har medfört att innehållet i sökmotorn under hösten inte helt motsvarar Högskoleverkets krav på att vara heltäckande. Utöver det har utveckling av information om studier i olika länder prioriterats. Studera.nu har marknadsförts under året. Strategin har gått ut på att göra Studera.nu mer känd genom hänvisningar till webbplatsen som källa för djupare information. Hänvisningarna har gjorts i samband med olika informationsinsatser t.ex. verkets egna trycksaker, mässor, begränsad annonsering och via studie- och yrkesvägledare.

Högskoleverket har marknadsfört Studera.nu och informerat om studier utomlands vid fyra utbildningsmässor. Dessutom har verket haft en aktivitet i montern kopplad till högskoleprovet.

Webbplatsen Doktorandhandboken har under 2005 fått en ny struktur med syfte att det skall bli lättare att hitta i den och gå lättare att skriva ut valda kapitel. I samband med nylanseringen har målgruppen doktorander bearbetas via e-post och annonser. Enligt webbstatistiken har Doktorandhandboken haft i genomsnitt ca 5 800 unika besökare per månad, vilket är en ökning med 16 procent jämfört med föregående år.

Högskoleverkets kostnader för information om högskolestudier framgår av tabell 14.

Tabell I4. Totala kostnader för information om högskoleverksamheten (mkr)

	2005	2004	2003
Totala kostnader	7,9	7,0	8,2

Övriga mål och återrapporteringskrav

Återrapporteringskrav

Högskoleverket skall stödja den fortsatta utvecklingen av högskolans utbildning av lärare. Verket skall i det sammanhanget stödja den fortsatta utvecklingen av och samverkan mellan lärosäten och skolväsande bl.a. via regionala utvecklingscentrum. Verket skall i årsredovisningen redovisa genomförda insatser.

Återrapportering

Högskoleverket och Skolverket anordnade den 25–26 oktober 2005 den årligen återkommande konferensen om lärarutbildningens dimensionering. Konferensen, som var den sjunde i sitt slag, anordnades i samarbete med Högskolan i Kalmar och Lärarutbildningskonventet. Samtliga universitet och högskolor med lärarutbildning deltog, liksom lärarnas fackliga organisationer, Sveriges Kommuner och Landsting samt Utbildnings- och kulturdepartementet.

Konferensen hade förberetts av en mindre arbetsgrupp med företrädare för verken, konventet och Högskolan i Kalmar. Data om lärarutbildningen samlades in och analyserades. Uppläggning och slutsatser förankrades i verkens gemensamma referensgrupp för lärarprognoser och dimensionering.

En nyhet som presenterades vid årets konferens var de regionala bilder (länsvisa prognoser och statistik) som Skolverket tagit fram i samarbete med Statistiska centralbyrån. Dessa väckte stort intresse, inte minst mot bakgrund av att lärarutbildningen i hög grad rekryterar studenter från respektive högskolas närområde samt att en stor del av de examinerade lärarna söker och får anställning i det län där de fått sin utbildning. Högskolorna kommer, bl.a. genom Lärarutbildningskonventet, att arbeta vidare med frågan hur de regionala bilderna kan användas i det fortsatta dimensioneringsarbetet.

Den mycket grundliga utvärderingen av lärarutbildningen belyser verksamheten vid de regionala utvecklingscentrumen. Resultaten är viktiga för den fortsatta verksamheten vid dessa centrum. Av särskild betydelse är de studier som Högskoleverket har initierat med anledning av utvärderingen av lärarutbildningarna nämligen om kvaliteten i examensarbeten, examinationsformer och forskningsanknytning.

Återrapporteringskrav

Högskoleverket skall i årsredovisningen rapportera vilka olika kategorier av ärenden som har inkommit och avgjorts om

- prövning av examenstillstånd
- andra större prövningar.

För respektive ärendekategori skall verkets totala kostnader framgå. Verket skall även kort beskriva om och hur verket bedömer att prövningarna kommer att förbättra kvaliteten vid lärosätena. Vidare skall Högskoleverket redovisa vilka ytterligare ärenden som initierats av verket mot bakgrund av detta.

Redovisningen skall där så är relevant lämnas för de senaste tre åren och större förändringar mellan åren skall analyseras och kommenteras.

Återrapportering

Måluppfyllelsen är god. Högskoleverket har under 2005 avslutat nio ärenden om examenstillstånd. Verket har under året inte fått någon ansökan om vetenskapsområde på remiss.

Antalet avslutade prövningar av examenstillstånd, uppdelat på högskolor med offentlig huvudman och enskilda utbildningsanordnare, framgår av tabell 15. Av tabellen framgår också resultatet av prövningarna samt kostnaden. Såväl ansökningar från högskolor med offentlig huvudman som ansökningar från enskilda utbildningsanordnare har minskat i antal jämfört med tidigare år. Noteras kan att av fyra prövade ansökningar om examensrätt för socio-nomexamen så har tre avslagits. Ytterligare två lärosäten har inkommit med ansökningar om socionomexamen men handlingar till ansökningarna har saknats så bedömargrupper har ännu inte kunnat tillsättas. Under året har för första gången en ansökan om läkarexamen prövats. Den avser Örebro universitet. Platsbesök är genomfört och Högskoleverket fattar beslut i ärendet under år 2006. De två lärosäten som inte har generell magisterexamenrätt, Högskolan på Gotland och Högskolan i Trollhättan/Uddevalla liksom två enskilda utbildningsanordnare, har ansökt om magisterexamen med djup i olika ämnen. I övrigt består ansökningarna av olika yrkesexamina. Förutom socionomexamen så gäller det brandingenjörsexamen, psykologexamen och psykoterapeutexamen.

Under året har ett tidigare beslut om examensrätt följts upp, att jämföra med året innan då tio uppföljningar genomfördes och året innan dess då femton uppföljningar gjordes. Det ärende Högskoleverket följt upp under året är rätten att ge psykoterapeutexamen vid Svenska föreningen för klinisk hypnos. År 2004 ifrågasatte Högskoleverket examensrätten för föreningen vid den uppföljning som då gjordes. Utbildningsanordnaren har inkommit med en handlingsplan men Högskoleverket bedömer att handlingsplanens åtgärder inte är tillräckliga och har därför fattat beslutet att tillskriva regeringen att återkalla examensrätten.

Examensrättsprövningarna innebär en granskning av de kvalitativa förutsättningarna för att ge en viss examen och fungerar därför generellt kvalitetsdrivande.

Inga ytterligare ärenden har initierats av verket med anledning av prövningar av examenstillstånd.

Tabell 15. Genomförda prövningar av examenstillstånd, resultatet av prövningarna, uppföljning av beslut om examenstillstånd samt totala kostnader (mkr)

Prövning av examenstillstånd	2005	2004	2003
Högskolor med offentlig huvudman	10	15	13
varav resultatet blev bifall	7	13	12
varav resultatet blev avslag	3	2	1
Enskilda utbildningsanordnare	2	0	5
varav resultatet blev bifall	2	–	4
varav resultatet blev avslag	0	–	1
Summa prövningar	12	15	18
Totala kostnader	2,0	1,5	2,9
Uppföljning av beslut om examenstillstånd			
Högskolor med offentlig huvudman	0	8	14
varav resultatet blev bifall	0	8	13
varav resultatet blev avslag	0	0	1
Enskilda utbildningsanordnare	1	2	1
varav resultatet blev bifall	0	1	1
varav resultatet blev avslag	1	1	0
Summa uppföljningar	1	10	15
Totala kostnader	0	0,5	0,6

Tabell 16. Genomförda prövningar av vetenskapsområden samt totala kostnader (mkr)

	2005	2004	2003
Antal prövningar av vetenskapsområden	0	0	1
Totala kostnader	0	0	0,1

Högskoleverket har under 2005 inte fått några ansökningar om vetenskapsområde på remiss.

Återrapporteringskrav

Rådet för högre utbildning skall i årsredovisningen redovisa det totala antalet ansökningar om medel till utvecklingsinsatser som inkommit, vilka projekt som erhållit medel under 2005 och en kortare beskrivning av dessa projekt samt vilka kriterier som använts vid fördelning av medel.

Vidare skall av redovisningen framgå hur rådet arbetar med att stödja utvecklingen av metoder för att använda genusperspektiv i undervisningen och i utvecklandet av högskolepedagogiska kurser.

Av redovisningen skall framgå hur rådet arbetat med

- att systematiskt informera om forskningsresultat i högskolepedagogik
- att ge stöd till utvecklingen av högskolepedagogiska kurser för lärare i högskolan
- att stödja arbetet med dokumentation av pedagogisk meritering
- att anordna kompetensutveckling för personer på strategiska positioner vid lärosätena.

Rådet skall dessutom, med början i årsredovisningen 2005, vartannat år redovisa en sammanfattande analys av innehållet i de projekt som finansieras av rådet.

Återrapportering

Totalt tog Rådet för högre utbildning emot 206 ansökningar, varav 193 gällde grundutbildningen och 13 forskarutbildningen. Av dessa gick 19 projekt vidare i beslutsprocessen, varav inga gällde forskarutbildningen. Då regeringen i sin högskolepolitiska proposition 2004/05:162 föreslog avveckling av Rådet för högre utbildning till årsskiftet, avbröts ansökningsprocessen i juni.

Tabell 17. Projekt som beviljats medel under 2005

Inga projekt har beviljats projektmedel under 2005	–
--	---

Kriterier vid fördelning av medel

Rådet och de beredningsgrupper som rådet utsett har haft elva kriterier som grund för sin bedömning av ansökningarna. Följande grundförutsättningar måste uppfyllas för att komma ifråga för att få projektmedel från rådet:

- den pedagogiska idén ska vara tydlig och innovativ
- fokus ska ligga på studenternas lärande
- förändringarna ska få genomslag under projekttiden
- studenter ska delta aktivt i förnyelseprocessen.

Formella krav

Behörig att ansöka om medel från rådet är lärare som är direkt involverad i undervisningen inom grund- och forskarutbildningen. Projektets resultat skall kunna tillämpas i utbildningen.

Det skall finnas en huvudansvarig projektledare som undertecknar projektkontraktet, är ekonomiskt ansvarig och som företräder projektet i kontakter med rådet. Projektledaren skall arbeta aktivt inom projektet (minst 25 procent av sin årsarbetstid). Samtliga medverkande i projektet skall uppfylla följande krav:

- Ha medverkat i den akademiska grund- och/eller forskarutbildningen under de närmast föregående läsåren (styrks genom meritförteckning eller CV).
- Bedriva undervisning eller handledning även om projektmedel beviljas. Rådet bekostar högst 50 procent av heltidstjänst (per medverkande) för arbetstid i projektet. För forskarstuderande gäller max. 20 procent av heltid i projektet.

Stöd till utvecklingen av metoder för att använda genusperspektiv

Rådet för högre utbildning har under våren använt sig av ett nytt kriterium som grund för sin bedömning av ansökningar av pedagogiska utvecklingsprojekt. Ansökarna skall "på ett reflekterat sätt beakta om genus, etnicitet och mångfald är relevanta perspektiv i projektet". Då ansökningsprocessen avbröts i juni har ingen utvärdering gjorts av hur ansökarna har förhållit sig till kriteriet.

Rådet för högre utbildning har under 2005 finansierat sju projekt som med olika val av inriktningar tar upp genusperspektiv i undervisningen. Projekten återfinns inom fakultetsområdena ekonomisk forskning, genusvetenskap, idé- och vetenskapshistoria, konstvetenskap, media och kultur, medicin och omvårdnad samt pedagogik. Tre av projekten har under året gått samman och beviljats medel för att under 2006 genomföra en konferens med syfte att sprida kunskaper från pågående rådsprojekt, samt planera för en större nordisk konferens om feministisk pedagogik i augusti 2007.

Under 2005 har Rådet för högre utbildning bland annat haft som ambition att genomföra en konferens i samarbete med Nationella sekretariatet för genusforskning, men planeringen avbröts i juni.

För att underlätta åtkomsten till material som tar upp genusaspekter i undervisningen har rådet en särskild rubrik kallad genusperspektiv i undervisningen på sin webbsida. Där finns länkar till rapporter, konferenser och annat som rör ämnet.

Information om forskningsresultat i högskolepedagogik

Under 2005 inriktade sig rådet på att ta fram en strategi för att samla och sprida information om högskolepedagogisk utveckling och forskning. Arbetet utfördes i samverkan med en referensgrupp bestående av högskolepedagoger från ett antal lärosäten. Intentionen var att strategin under 2005 skulle utmynna i ett antal aktiviteter, bland annat en satsning på nationella ämnesdidaktiska centrum.

Rådet för högre utbildning har arbetat med att ta fram en strategisk satsning på ett antal nationella ämnesdidaktiska centrum. Intentionen var att stödja högskolepedagogisk utveckling inom avgränsade ämnes- och utbildningsområden. En av programmets uppgifter var att anordna kompetensutveckling på ett nationellt plan, en annan att sprida information om högskolepedagogisk utveckling och forskning. Utlysningen gjordes under våren 2005, och två ansökare beviljades medel för att upprätta nationellt ämnesdidaktiskt centrum i vård och medicin respektive konst, med start den 1 juli 2005. Med anledning av regeringens högskolepolitiska proposition 2004/05:162, valde rådet att avbryta satsningen. Rådet har dock sedan tidigare ett ämnesdidaktiskt centrum i teknik, CETUSS vid Uppsala universitet.

En nationell utvecklingskonferens genomfördes i Karlstad den 16–18 november, vilken samlade drygt 200 deltagare. Konferensen lyfte högskolepedagogiska utvecklingsfrågor och målgruppen var lärare och andra personer involverade i utvecklandet av undervisningen. Utvecklingscentrum för lärande och undervisning vid Lunds universitet (UCLU) ansvarade för projektledningen och Karlstads universitet stod för värdskapet.

Stöd till utvecklingen av högskolepedagogiska kurser för lärare i högskolan

Sommarinstitutet (SI) 2005 genomfördes med 19 deltagare. SI är ett uppskattat, återkommande internat, som vänder sig till universitetslärare i början av

sin karriär, tillika lovande forskare. Målet är att ge dem möjlighet att utveckla det egna pedagogiska förhållningssättet och bredda sina insikter om olika teorier kring lärande och undervisning. Målet är också att skapa ett nätverk för unga lärare samt sprida insikterna från SI. Kursen är uppdelad på en internatvecka och en uppföljningsträff.

Stöd till arbetet med dokumentation av pedagogisk meritering

I samarbete med Uppsala universitet skulle Rådet för högre utbildning under hösten planera en seminarierie ute på lärosätena kring utvärdering av pedagogiska meritportföljer. Arbetet avbröts i samband med avvecklingen.

Kompetensutveckling för personer på strategiska positioner vid lärosätena

Rådet för högre utbildning har under 2005 finansierat en kompetensutvecklingskurs för pedagogiska konsulter med temat strategisk pedagogisk utveckling. Kursen genomfördes av UCLU. Syftet med kursen är att stödja strategisk pedagogisk utveckling genom kompetensutveckling av personer på nyckelpositioner (pedagogiska konsulter eller motsvarande) vid lärosätena. Kursen skall också bidra till kunskapsbildningen inom området. Totalt 16 personer antogs under våren. Kursdeltagarna samlas vid tre olika tillfällen. En första sammankomst hölls i september i Uppsala då deltagarna presenterade de projekt som de skall arbeta med under kursens gång. Ett fem dagars internat hölls i januari 2006 och en avslutande träff kommer att hållas efter sommaren 2006. Deltagarnas rapporter skall publiceras efter kursens avslutande.

Sammanfattande analys av innehållet i de projekt som finansieras av rådet

Under hösten 2005 har en utvärdering av finansierade utvecklingsprojekt genomförts. Syftet med analysen är att dokumentera de erfarenheter som gjorts inom utvecklingen av högskolans undervisning med stöd av rådet. Analysen ger en bild av inom vilka områden rådet har beviljat medel och vilka resultat som uppnåtts. Sedan 1999 har 78 pedagogiska utvecklingsprojekt finansierats av rådet. Det är Roger Säljö och Lars-Erik Jonsson vid institutionen för pedagogik och didaktik på Göteborgs universitet som har genomfört analysen.

Med anledning av regeringens högskolepolitiska proposition har Rådet för högre utbildning beslutat att lämna efter sig ett testamente. Testamentet består av ovanstående analys samt en utvärdering av rådet och dess verksamhet, genomförd av Jan-Eric Degerblad och Sam Hägglund. Slutligen har intervjuer genomförts med rådets tre ordförande om vad de gjort inom pedagogisk utveckling samt deras rekommendationer inför framtiden. Rapporten gavs ut i januari 2006.

Tabell 18. Verksamhetens kostnader (mkr)¹¹

	2005	2004	2003
Utvecklingsprojekt grundutbildning	15,8	13,9	12,1
Utvecklingsprojekt forskarutbildning	1,4	2,4	2,3
Projekt handledarutbildning	-	-	4,6
Miljöuppdraget	-	-	0,8
Medcal	-	-	0,6
Levande pedagogers sällskap	-	-	0,6
Utveckling av nya uppgifter för rådet	5,0	3,8	2,0
Rådsgemensamt	0,4	0,6	1,0
Informationsverksamhet	0,4	1,0	1,6
Övrigt, rådet	1,2	0,9	2,1
Distum	-1,0	0,2	0,1
Förvaltningskostnader	5,6	5,8	6,8
Summa	28,8	28,6	34,5

11. Ovan redovisade kostnader avser kostnader för rådets olika verksamheter och inte styckkostnader.

Särredovisning av avgiftsbelagd verksamhet: högskoleprovet

Tabell 19 Högskoleprovets intäkter, kostnader och resultat m.m. (mkr)

	2005	2004	2003
Ingående balans	0	0	-3,5
Intäkter	14,8	14,3	10,1
Kostnader	14,4	14,4	-13,6
Årets resultat	0,4	-0,1	-3,5
Överföring av överskott till Högskoleverkets ramanslag			
Tillskott av anslagsmedel från Högskoleverkets ramanslag	–	0,1	7,0
Utgående balans	0,4	0	0
Antal anmälda till provet	89 100	85 975	80 293

Enligt Ekonomistyrningsverkets föreskrifter till 3 kap. 2 § förordningen (2000:65) om årsredovisning och budgetunderlag skall avgiftsbelagd verksamhet särredovisas i resultatredovisningen. Högskoleprovet är en sådan verksamhet.

Högskoleprovet är i princip avgiftsfinansierat. Från och med budgetåret 2003 avräknas nettot för högskoleprovet mot Högskoleverkets anslag. Provvavgiften är 350 kronor. Intäkten från provavgiften år 2005 har fördelats så att 185 kronor tillfallit universitet och högskolor som administrerar provgenomförandet och 165 kronor tillfallit Högskoleverket för provkonstruktion, tryckning, rättning, utvecklingsarbete m.m.

Vid ingången av år 2005 hade högskoleprovet en utgående balans på 0 kronor sedan Högskoleverket vid utgången av år 2004 tillskjutit 0,1 miljoner kronor för att balansera underskottet för Högskoleprovet år 2004. Underskottet berodde på att inkomsterna från provavgifterna inte täckte kostnaderna för att genomföra provet. Underskottet var betydligt högre år 2003 men har successivt kunnat minskas, dels beroende på att provavgiften höjdes från 300 kronor till 350 kronor fr.o.m. år 2004, dels till följd av ett ökande antal provdeltagare. Ökningen beror förmodligen på att de årskullar som främst skriver Högskoleprovet, dvs. personer i åldrarna 19–20 år, nu börjat öka i antal.

Sammantaget blev resultatet för högskoleprovet budgetåret 2005 ett överskott på 0,4 mkr kronor. Överskottet förklaras av att fler personer har genomgått provet jämfört med tidigare år.

Organisationsstyrning

Mål

Högskoleverket skall verka för en långsiktig och god personalförsörjning med för verksamheten ändamålsenlig kompetens.

Åtterrporteringskrav

Myndigheten skall redovisa mål och måluppfyllelse för kompetensförsörjningen i förhållande till verksamhetens mål och resultat. Av redovisningen skall framgå

- i vilken omfattning myndighetens mål för kompetensförsörjning under 2005 har uppnåtts
- vilka åtgärder som har vidtagits
- vilka mål som gäller för myndighetens kompetensförsörjning 2006 och 2007–2008.

Inom ramen för detta skall myndighetens insatser för att främja etnisk och kulturell mångfald och ökad hälsa för att åstadkomma en ändamålsenlig åldersstruktur, könsfördelning och rörlighet bland personalen framgå. Redovisningen skall göras för grupper av anställda inom de tre kompetenskategorierna lednings-, kärn- och stödkompetens, om så är lämpligt.

Måluppfyllelse

Måluppfyllelsen är god. Högskoleverkets mål för kompetensförsörjning är väl integrerade i verkets mål och resultat i och med att de finns med i verkets plattform. Högskoleverkets plattform är ett dokument framtaget av medarbetarna och anger de övergripande synsätt som ska genomsyra verksamheten. En vidareutveckling av dessa mål finns i Högskoleverkets policy för kompetensförsörjning.

Åtterrportering

Det övergripande målet för Högskoleverkets kompetensförsörjning är att säkerställa att rätt kompetens finns för att nå verksamhetens mål och tillgodose dess behov på både kort och lång sikt. Ytterligare mål för Högskoleverkets kompetensförsörjning anges bl.a. i verkets plattform för åren 2005-2007. I plattformen sägs att Högskoleverket skall kännetecknas av professionalism, öppenhet och integritet. Verket skall uppträda som ett samlat verk där det interna arbetet skall präglas av samarbete inom och mellan avdelningarna. Plattformen slår även fast att den sakkunskap och expertis som finns på verkets olika avdelningar skall tillvaratas och utvecklas.

Målen för Högskoleverkets kompetensförsörjning vidareutvecklas i verkets policy för kompetensförsörjning. Där fastslås att Högskoleverket skall vara en attraktiv och utvecklande arbetsplats där alla medarbetare samverkar för att uppnå verksamhetens mål, samt även att jämställdhets- och mångfaldsperspektiven skall integreras i alla delar av verkets kompetensförsörjningsarbete. I policyn beskrivs också att strategisk kompetensförsörjning är en förutsättning för att säkerställa hög kvalitet i Högskoleverkets arbete och för att kunna möta omvärldens krav. Den strategiska kompetensförsörjningen består av flera delar som inbördes påverkar varandra: att tillföra, tillvarata, utveckla och behålla kompetens. Verksledningens medvetenhet om den samlade kompetensen skall vara hög, så att medarbetarnas kompetens kan tillvaratas och utvecklas på bästa sätt. Det är viktigt att kompetensförsörjningsfrågor är en integrerad del av den totala verksamhetsplaneringen, så att de krav på kompetens som verksamheten ställer nu och i framtiden kan jämföras med medarbetarnas befintliga kompetens. Därmed erhålls ett bra beslutsunderlag för vilka kompetensförsörjningsåtgärder som bör vidtas.

Personalsammansättning och rörlighet

Högskoleverket hade under 2005 en total personalomsättning på 2,6 procent, att jämföra med 7 procent för 2004. Bland de 16 medarbetare som var tjänstlediga från verket 2005-12-31 var 5 stycken föräldralediga (kvinnor), 1 studieledig (kvinna) och 8 lediga för att prova annat arbete (4 män och 4 kvinnor). Bland de 15 personer som avslutade sina anställningar under 2005 gick 1 person i pension (kvinna) och 2 personer gick till annat arbete (kvinnor). Resterande 12 personer hade tidsbegränsade anställningar som löpte ut. Under 2005 har Högskoleverket anställt 13 kvinnor och 4 män. Av dessa var 10 stycken tidsbegränsade anställningar (vikariat, projekt etc.).

Liksom tidigare år har Högskoleverket vid rekryteringar verkat aktivt för fortsatt jämn åldersspridning och jämnare könsfördelning bland de anställda. Könsfördelningen på Högskoleverket ser dock likadan ut som förra året: I december 2004 och i december 2005 var 64 procent kvinnor och 36 procent män. Verket är ändå nära en jämn könsfördelning om man utgår ifrån den definition som tillämpas, där förhållandet 60/40 betraktas som jämnt. Delar man upp verkets medarbetare i de tre kompetenskategorierna kärn-, stöd- och ledningskompetens kan man konstatera att könsfördelningen varierar i de olika grupperna. I gruppen med ledningskompetens är könsfördelningen 56 procent kvinnor och 44 procent män. Även i gruppen som arbetar med Högskoleverkets kärnverksamhet är könsfördelningen relativt jämn med 58 procent kvinnor. Gruppen med stödkompetens består däremot till 78 procent av kvinnor, en ökning med två procentenheter jämfört med 2004.

Att ha en god åldersspridning är ett uttalat och väl uppfyllt mål på Högskoleverket. Medelåldern 2005 var 46 år.

Etnisk och kulturell mångfald

Högskoleverkets handlingsplan för att främja etnisk och kulturell mångfald är en viktig del av Högskoleverkets personalpolitik. Verket strävar efter att den tillgång som kan ligga i olikheter aktivt skall tas tillvara i verksamheten. Bl.a. i rekryteringssammanhang verkar Högskoleverket för en ökad mångfald bland de anställda. Som ett led i detta har den mångfaldsgrupp som nyligen inrättats på verket för avsikt att under 2006 genomföra studiebesök på myndigheter som avidentifierar ansökningshandlingar i samband med rekryteringar. Detta för att undersöka möjligheterna att införa dylika rutiner även på Högskoleverket. Frågan om huruvida verkets medarbetare med utländsk bakgrund upplever sig diskriminerade skall under det kommande året utredas med hjälp av resultaten från 2005 års arbetsplatsundersökning. Inför revideringen och uppföljningen av Högskoleverkets mångfaldsplan för 2006 skall även en kartläggning av den totala språkkompetensen på verket genomföras. Som ett led i Högskoleverkets mångfaldsarbete har verket under året dessutom erbjudit en praktikplats inom ramen för utbildningen Högre praktisk förvaltningsutbildning, som arrangeras av Statens kvalitets- och kompetensråd på uppdrag av regeringen.

Jämställdhet

En jämställdhetsplan med konkreta och uppföljningsbara mål har tagits fram under året. Planen innehåller även uppföljningar av förra årets plan, för att bevaka att jämställdhetsperspektivet beaktas vid löneförhandlingar, rekryteringar etc. Exempelvis redovisas att en lönekartläggning har genomförts enligt jämställdhetslagens intentioner och att den har resulterat i lönejusteringar inom ett flertal olika arbeten.

Under året har verkets jämställdhetsgrupp med hjälp av en utomstående expert låtit genomföra en intervjuundersökning bland ett tjugotal medarbetare. Syftet har framför allt varit att närmare undersöka vad som framkom i 2003 års arbetsplatsundersökning gällande till exempel möjligheter till kompetensutveckling för män och kvinnor samt hur män och kvinnor upplever arbetsmiljön på verket. Resultatet av intervjuundersökningen ligger som en bilaga till 2006 års jämställdhetsplan. I en bilaga till planen redovisas också resultatet av en kartläggning av hur externa uppdrag fördelas mellan män och kvinnor samt av den könsmissiga sammansättningen inom verkets arbetsgrupper. Detta material, tillsammans med resultaten från 2005 års arbetsplatsundersökning, skapar en god utgångspunkt för fortsatta diskussioner om jämställdhet på verket.

Kompetensutveckling

Utvecklingssamtal har genomförts med samtliga medarbetare under 2005. Samtalen har följts upp genom ett antal frågor i 2005 års arbetsplatsundersökning vars resultat presenteras i januari 2006. Under 2006 kommer också ett nytt stödmaterial för utvecklingssamtal att tas fram. Syftet med detta är

bl.a. större användarvänlighet och ökad tyngdpunkt på strategisk kompetensförsörjning.

Den satsning som under 2003 inleddes med att erbjuda de anställda utbildning i projektkunskap har fortsatt under 2004 och 2005. Verket har också fortsatt med interna kunskapsseminarier på olika teman.

Högskoleverket har sedan tidigare en gedigen introduktionsrutin för nyanställda, bestående av bland annat handledarsystem och introduktionsutbildning. Under 2005 har introduktionsrutinen byggts ut med utbildning i förvaltningsrätt. Introduktionsrutinen kommer att ses över ytterligare under 2006.

På Högskoleverket finns två internkonsultsystem som bidrar till ett bättre internt utnyttjande av den samlade kompetensen. Det är medarbetare från informationsavdelningen och juridiska avdelningen som fungerar som stöd för kollegorna på övriga avdelningar.

Ledarskap

En seminarieserie har genomförts under året för verkets ledningsgrupp. Ett viktigt syfte med satsningen har varit att stärka och vidareutveckla ledningsgruppen i det interna ledningsgruppsarbetet, i synnerhet som tre nya chefer kommit till verket under det gångna året. Exempel på ämnen som tagits upp är gruppdynamik, ledarskap och konflikthantering.

Arbetsmiljö och friskvård

En viktig del av Högskoleverkets arbetsmiljöarbete är att främja ökad hälsa. I enlighet med Högskoleverkets arbetsmiljöplan har verkets arbetsmiljökommitté utrett och fört statistik över sjukfrånvaro, olycksfall, tillbud och arbetsskador. Under 2005 var den totala sjukfrånvaron på Högskoleverket 3,2 procent (3,1 procent 2004). Sjukfrånvaron uppdelad på kön och åldersklasser redovisas separat. Trots en redan låg sjukfrånvaro fortsätter givetvis Högskoleverkets aktiva arbete för att främja hälsa och friskvård. Exempelvis har riktade seminarier kring stress och stresshantering genomförts under året på flera av verkets avdelningar samt även ett kostseminarium som riktade sig till hela verket. Båda dessa satsningar grundade sig på den medicinska hälsoanalys som genomfördes under 2004. Högskoleverkets medarbetare har även erbjudits förmåner som friskvårdsbidrag, friskvårdstimme och personliga instruktioner i verkets styrketräningslokal. Under året har också en ergonom besökt verket och granskat våra arbetsplatser. Genomgången visade att våra arbetsplatser håller en god standard och att alla viktiga behov är tillgodosedda.

Som ett led i arbetet med att bibehålla och utveckla en god arbetsmiljö på Högskoleverket har en arbetsplatsundersökning genomförts under 2005. Under 2006 kommer resultatet av undersökningen att analyseras och eventuella problem att åtgärdas.

Inom ramen för Högskoleverkets systematiska brandskyddsarbete har en brandskyddspolicy och en brandskyddsorganisation utarbetats under året. Detta har skett i enlighet med lagen om skydd mot olyckor.

Ett viktigt mål för verkets arbetsmiljökommitté är att öka medvetenheten om systematiskt arbetsmiljöarbete hos verkets chefer och övriga medarbetare. Som ett led i detta har verkets arbetsmiljöplan för första gången delats ut i tryckt form. En annan åtgärd är att cheferna under året fått en genomgång av systematiskt arbetsmiljöarbete och arbetsgivarens rehabiliteringsansvar. Nästa år skall ett seminarium hållas för verkets chefer på temat hälsoperspektiv på ledarskap, med särskilt fokus på den psykosociala arbetsmiljön.

Sjukfrånvaro

Från och med den 1 juli 2003 skall alla arbetsgivare redovisa de anställdas sjukfrånvaro i årsredovisningen. Redovisningen skall avse den totala sjukfrånvaron i procent av de anställdas sammanlagda ordinarie arbetstid och motsvarande för kvinnor respektive män. Den totala sjukfrånvaron skall även redovisas uppdelat i åldersgrupperna -29 år, 30-49 år och 50- år. Dessutom skall den andel av sjukfrånvaron som avser perioder om 60 dagar eller längre redovisas separat.

Högskoleverkets sjukfrånvaro visas i tabell 20.

Tabell 20. Sjukfrånvaro

	2005	2004
Total sjukfrånvaro	3,22 %	3,12 %
Total sjukfrånvaro kvinnor	3,94 %	4,31 %
Total sjukfrånvaro män	1,97 %	1,03 %
Total sjukfrånvaro, -29 år	-- ¹²	--
Total sjukfrånvaro, 30-49 år	2,52 %	2,25 %
Total sjukfrånvaro, 50- år	4,39 %	4,51 %
Andel sjukfrånvaro, >60 dgr	42,82 %	57,88 %

Mål

Högskoleverket skall ha ett kvalitetsutvecklingsprogram för sin verksamhet.

Åtterrporteringskrav

Av redovisningen skall framgå de insatser som genomförts och de resultat som uppnåtts under 2005.

Måluppfyllelse

Måluppfyllelsen är god. Högskoleverket arbetar systematiskt med kvalitetsutveckling.

Åtterrportering

Högskoleverket arbetar på olika sätt att säkerställa kvaliteten i verksamheten. I syfte att kartlägga och tydliggöra de interna kvalitetsprocesserna arbetar en arbetsgrupp med en inventering. Arbetet kommer att resultera i en rapport i början av februari 2006.

12. Redovisas inte då gruppen består av färre än tio personer.

Högskoleverkets inriktningsdokument, Plattformen, har fastställts av styrelsen i december 2004. Detta, liksom arbetet med kartläggningen av kvalitetsprocesserna, kommer fortsättningsvis att spela en viktig roll i verksamhetsuppföljningarna.

Högskoleverket låter kontinuerligt utvärdera de olika avdelningarnas verksamhet i syfte att förbättra och effektivisera dessa. Under 2005 har universitetskanslerns kansli utvärderats av externa utvärderare. Utvärderingen har lett till bättre och tydligare rutiner och arbetsfördelning. Under 2005 har även avdelningen för bedömning av utländsk utbildning utvärderats inom ramen för ett nordiskt samarbetsprojekt. Vidare har även resultaten från utvärderingen av den administrativa avdelningen tagits till vara och lett till förbättringar av avdelningens interna arbete.

En internationell rådgivande grupp, the Advisory Board, har fortlöpande följt Högskoleverkets arbete med kvalitetsgranskningarna. Verket ordnar också särskilda seminarier med student- och doktorandbedömare för att få synpunkter på hur utvärderingarna fungerar. Ytterligare synpunkter, från lärosätena, lämnas vid de återföringskonferenser som avslutar varje utvärdering. Verket har också under året genomfört två särskilda studier där synpunkter på verkets kvalitetsgranskningar lämnats av dels bedömare, dels rektorer vid universitet och högskolor. Under 2005 har Högskoleverket fastställt en särskild policy för kvalitetssäkring av utvärderingarna.

Högskoleverket genomför årligen en analys av hur verket syns och uppfattas i medierna.

Regelbundna interna kunskapsseminarier i sakfrågor har genomförts under året, vilket bl.a. leder till att kunskapen om olika verksamheter sprids inom verket och att kvaliteten i verksamheten ökar. Ett antal personalutbildningar har genomförts under året. Bland annat har utbildningar i medieträning och projektledning genomförts under året.

Högskoleverket genomför årligen en analys av hur verket syns och uppfattas i medierna.

Regelbundna interna kunskapsseminarier i sakfrågor har genomförts under året, vilket bl.a. leder till att kunskapen om olika verksamheter sprids inom verket, till gagn för desamma. Under året har också s.k. allmänna seminarier introducerats med externa föreläsare, alltid med något bildningstema. Ett antal personalutbildningar har genomförts under året. Bland annat har utbildningar i medieträning och projektledning genomförts.

Uppdrag

1. Högskoleverket skall redovisa utgiftsprognoser för 2005–2008 i Hermes vid nedanstående prognostillfällen. Prognosen skall kommenteras både i förhållande till föregående prognostillfälle samt i förhållande till budgeten.

Utgiftsprognoser lämnas senast

- den 20 januari
- den 8 mars
- den 3 maj
- den 2 augusti
- den 1 november.

Prognoser, kommentarer och analyser har lämnats.

2. Högskoleverket skall till Regeringskansliet (Utbildnings- och kulturdepartementet) och Ungdomsstyrelsen senast den 2 maj 2005 redovisa hur stor andel av befolkningen som påbörjat högre utbildning vid senast 25 års ålder.

Högskoleverket har överlämnat en sådan redovisning. Uppgiften redovisas även i årsrapporten.

3. Högskoleverket skall senast den 2 maj 2005 till Bonus Presskopia överlämna en redovisning av antalet helårsstudenter budgetåret 2004. Redovisningen skall avse all högskoleutbildning vid alla statliga universitet och högskolor (inklusive Sveriges lantbruksuniversitet), Chalmers tekniska högskola, Handelshögskolan i Stockholm, Högskolan i Jönköping och vårdutbildningen vid Röda Korsets Högskola, Ersta Sköndal högskola och Sophiahemmet Högskola. Helårsstudenter inom uppdragsutbildning enligt förordningen (2002:760) om uppdragsutbildning vid universitet och högskolor skall ingå i redovisningen.

Högskoleverket har överlämnat en sådan redovisning till Bonus Presskopia.

4. Högskoleverket skall lämna underlag för lärosätenas och regeringens planering av utbildningsutbudet i relation till arbetsmarknadens behov av utbildade. I samarbete med Statistiska centralbyrån skall Högskoleverket presentera högskoleexaminerades etablering på arbetsmarknaden och presentera materialet på lämpligt sätt så att det blir tillgängligt för blivande högskolestuderande. Regeringen avser återkomma till Högskoleverket med mer detaljerade direktiv avseende detta arbete.

Högskoleverket skall i samverkan med Skolverket medverka i lärosätenas arbete inför beslut om dimensionering av utbildning av lärare. Verket skall i årsredovisningen redovisa vilka insatser som genomförts.

I Högskoleverkets årsrapport skall verket sammanställa uppgifter från universitet och högskolor om rekryteringen till lärarutbildningen av de i regleringsbrevet för budgetåret 2005 avseende anslag till universitet och högskolor m.m. särskilt uppmärksammade lärarkategorier, såsom lärare med inriktning mot förskola och förskoleklass samt yrkeslärare.

Enligt regeringens beslut skall Högskoleverket lämna en rapport som underlag för lärosätenas och regeringens planering av utbildningsutbudet i relation till arbetsmarknadens behov senast maj 2006. Under år 2005 har verket förberett den kommande rapporteringen.

Den tredje årliga rapporten om högskoleutbildades etablering på arbetsmarknaden publicerades hösten 2005 (rapportserie 2005:42 R). I årets rapport jämförs etableringen mellan examinerade med svensk och utländsk bakgrund. Det framgår att examinerade med utländsk bakgrund har en lägre etableringsgrad än examinerade med svensk bakgrund. Dock minskar denna avvikelse för andra generationens invandrare. I gruppen första generationens invandrare är andelen etablerade 73 procent, i gruppen andra generationens invandrare 78 procent och i gruppen med svensk bakgrund 80 procent. En annan grupp som avviker negativt är examinerade med konstnärlig utbildning. I denna grupp är bara 38 procent etablerade på arbetsmarknaden 1 till 1,5 år efter examen.

Högskoleverket och Skolverket anordnade den 25–26 oktober 2005 den årligen återkommande konferensen om lärarutbildningens dimensionering. Konferensen, som var den sjunde i sitt slag, anordnades i samarbete med Högskolan i Kalmar och Lärarutbildningskonventet. Samtliga universitet och högskolor med lärarutbildning deltog, liksom lärarnas fackliga organisationer, Sveriges Kommuner och Landsting samt Utbildnings- och kulturdepartementet.

En nyhet som presenterades vid årets konferens var de regionala bilder (länsvisa prognoser och statistik) som Skolverket tagit fram i samarbete med Statistiska centralbyrån. Dessa väckte stort intresse, inte minst mot bakgrund av att lärarutbildningen i hög grad rekryterar studenter från respektive högskolas närområde samt att en stor del av de examinerade lärarna söker och får anställning i det län där de fått sin utbildning. Högskolorna kommer, bl.a. genom Lärarutbildningskonventet, att arbeta vidare med frågan hur de regionala bilderna kan användas i det fortsatta dimensioneringsarbetet.

Uppgifter om rekryteringen till lärarutbildningen har redovisats i årsrapporten. I en särskild rapport om den nya lärarutbildningens tre första år (rapportserie 2005:44 R) följs de studenter upp som började på den nya lärarutbildningen höstterminen 2001 till och med höstterminen 2004. Rapporten redovisar också den första stora kullen examinerade med den nya lärarexamen.

5. Högskoleverket skall lämna en delredovisning avseende utbildningsuppdraget om särskilda lärarutbildningar (SÄL) som skall genomföras av lärosätena under perioden 2002–2006. Under 2007 skall Högskoleverket, efter samråd med Skolverket, lämna en slutlig utvärdering till Regeringskansliet (Utbildnings- och kulturdepartementet).

I budgetpropositionen för år 2002 gav regeringen sex lärosäten (Göteborgs, Umeå och Karlstads universitet, Malmö högskola, Lärarhögskolan i Stockholm samt Högskolan i Jönköping) i uppdrag att anordna utbildning för obehöriga lärare som inom ramen för deltidsstudier om högst 60 poäng kan uppfylla kraven för en lärarexamen. För verksamheten beräknades medel som under perioden 2002–2006 skulle kunna ge ca 4 000 lärare utbildning som leder till behörighet. Regeringen gav Högskoleverket i uppdrag att följa och utvärdera verksamheten under perioden 2002–2006 samt att under år 2007 göra en slutlig utvärdering. Högskoleverket har följt projektet (SÄL II) genom att delta i sammanträden med den ledningsgrupp i vilken de ansvariga för projektet vid de sex berörda lärosätena ingår.

I 2005 års ekonomiska vårproposition föreslog regeringen en särskild satsning på vidareutbildning av obehöriga yrkeslärare. Åtta lärosäten (Göteborgs, Umeå och Karlstads universitet, Luleå tekniska universitet, Malmö högskola, Högskolan Dalarna, Lärarhögskolan i Stockholm samt Högskolan i Jönköping) gavs i uppdrag att genomföra en sådan under perioden från hösten 2005 till och med den 31 december 2008. Som skäl för satsningen (SÄL III) anför regeringen att SÄL har visat sig vara en ändamålsenlig form för utbildning av yrkeslärare: nästan 400 av dem som antogs till SÄL II var yrkeslärarstudenter och av dem antogs 190 under år 2004.

Även SÄL III skall följas och utvärderas av Högskoleverket. Verket följer därför arbetet i den särskilda ledningsgrupp för verksamheten som de åtta berörda lärosätena bildat.

Den utvärdering av SÄL II som skall redovisas år 2007 har inletts under år 2004. Högskoleverket planerar att göra denna i tre steg. I det första steget har kommunerna tillfrågats om sina erfarenheter och sin bedömning av SÄL. Därefter har en enkät gjorts till ett urval av de studenter som har deltagit i utbildningen. Slutligen kommer en sammanfattande utvärdering att göras, och för denna kommer såväl kommunenkäten som enkäten till studenterna att utgöra viktiga delar av underlaget.

Resultatet av enkäten till kommunerna, som på Högskoleverkets uppdrag utförts av Statistiska centralbyrån, har redovisats under år 2005. Mottagare var samtliga 290 kommuner och ca 90 procent av dem har svarat.

Det primära syftet med SÄL var att ge obehöriga lärare möjlighet att med kompletterande studier om högst 60 poäng uppfylla fordringarna för en lärarexamen. En majoritet av kommunerna anser att syftet med SÄL är viktigt.

Över 70 procent av kommunerna anser även att detta syfte helt eller i huvudsak har uppfyllts. Under verksamhetens gång tillkom ytterligare ett syfte med SÄL – kompetensbreddning. Kommunerna anser att även detta syfte är viktigt – om än i mindre hög grad än det primära syftet – och att det har uppfyllts väl eller ganska väl.

Vid starten 2001 fanns vissa farhågor för att intresset för SÄL inte var tillräckligt stort för att locka så många studenter. Nu kan konstateras att dessa farhågor var ogrundade. Det finns fortfarande en efterfrågan på SÄL. Detta styrks av att över 60 procent av kommunerna anser att det fortfarande finns behov av utbildningar liknande SÄL. Den modell enligt vilken SÄL har genomförts – deltidstudier på distans, i kombination med anställning vid en skola – bedöms nästan enhälligt som ändamålsenlig.

Kommunerna ger vidare en positiv bild av de berörda skolornas engagemang. En majoritet anser att den enskilda skolan förberett sig väl och att skolans rektor, kontaktperson eller motsvarande har spelat en aktiv roll i prioriteringen av ansökningarna till SÄL. Ansökningsförfarandet och antagningsprocessen till SÄL får ett högt betyg.

Det sammanfattande omdömet om hur SÄL har fungerat är positivt. Över 70 procent av kommunerna har svarat positivt, och av dem har mer än 45 procent instämt helt i påståendet att verksamheten har fungerat väl.

Vad gäller de effekter som SÄL har haft i olika avseenden anser över 70 procent att utbildningen helt eller delvis har motsvarat kommunens utbildningsbehov. 60 procent instämmer helt eller delvis i att SÄL har medfört att skolan har tillförts en annan kompetens, och 70 procent anser att kommunen kan tillvarata denna bredare kompetens.

En mera detaljerad redovisning av kommunenkäten kommer att ingå i den slutliga utvärderingsrapporten som skall avlämnas år 2007.

Under år 2005 har den ovan nämnda enkätundersökningen, riktad till ett urval SÄL-studenter, genomförts, också denna i samarbete med Statistiska centralbyrån. Resultatet har redovisats av SCB i december 2005. Enkäten har tillställts ett urval av ca 1 600 studenter, och drygt 75 procent har svarat. Även dessa resultat kommer att utgöra underlag för den slutliga utvärderingen.

Den tredje årliga rapporten om högskoleutbildades etablering på arbetsmarknaden publicerades hösten 2005 (rapportserie 2005:42 R). I årets rapport jämförs etableringen mellan examinerade med svensk och utländsk bakgrund. Det framgår att examinerade med utländsk bakgrund har en lägre etableringsgrad än examinerade med svensk bakgrund. Dock minskar denna avvikelse för andra generationens invandrare. I gruppen första generationens invandrare är andelen etablerade 73 procent, i gruppen andra generationens invandrare 78 procent och i gruppen med svensk bakgrund 80 procent. En annan grupp som avviker negativt är examinerade med konstnärlig utbildning. I denna grupp är bara 38 procent etablerade på arbetsmarknaden 1 till 1,5 år efter examen.

Uppgifter om rekryteringen till lärarutbildningen har redovisats i årsrapporten. I en särskild rapport om den nya lärarutbildningens tre första år (rap-

portserie 2005:44 R) följs de studenter upp som började på den nya lärarutbildningen höstterminen 2001 till och med höstterminen 2004. Rapporten redovisar också den första stora kullen examinerade med den nya lärarexamen. Lärarutbildningen är den enskilt största högskoleutbildningen räknat i antal studenter. Antalet nybörjare har ökat kraftigt sedan den nya lärarutbildningen infördes. Totalt har cirka 50 000 studenter börjat på den nya lärarutbildningen sedan den startade höstterminen 2001. Omkring 40 procent av studenterna började på en inriktning mot förskola, förskoleklass, fritidshem och grundskolans tidigare år. Omkring 40 procent började på en inriktning mot grundskolans senare år och gymnasiet. Cirka 20 procent började på inriktningar mot alla skolformer. Många studenter som började på en inriktning mot alla skolformer bytte efter några terminer till inriktningen mot de tidigare åren. Den nya lärarutbildningen har inte gjort att könsfördelningen blivit jämnare än tidigare, bara en av fyra nya studenter är man. Särskilt ojämn är könsfördelningen på inriktningar mot tidigare år.

6. Universitet och högskolor skall samverka kring IT-stödd distansutbildning under benämningen Sveriges nätuniversitet. Högskoleverket skall följa upp om denna samverkan har bidragit till att öka tillgängligheten och breddat rekryteringen till högre utbildning. Under 2005 skall en slutlig uppföljning redovisas till Regeringskansliet (Utbildnings- och kulturdepartementet).

En uppföljning av nätuniversitetet har överlämnats till Regeringskansliet (Högskoleverkets rapportserie 2005:42 R).

7. Högskoleverket skall utifrån lärosätenas årsredovisningar 2005 sammanfatta och analysera lärosätenas tillämpning av bestämmelserna i högskoleförordningen (1993:100) om s.k. reell kompetens och alternativt urval. En redovisning av detta skall lämnas den 10 april 2006.

Högskoleverket kommer att lämna en sådan redovisning.

8. Högskoleverket skall redovisa i vilken omfattning, för vilka utbildningar och på vilka grunder verket medgivit att högskolorna får ställa andra krav än de som anges i fastställda standardbehörigheter. En redovisning av detta skall lämnas den 10 april 2006.

Högskoleverket kommer att lämna en sådan redovisning.

9. Högskoleverket fick i 2003 års regleringsbrev i uppdrag att i samråd med Skolverket följa upp samarbetet kring den högskoleintroducerande utbildningen enligt förordning (2002:763) om högskoleintroducerande utbildning.

Senast den 10 april 2006 skall en sammanfattande bedömning av det högskoleintroducerande utbildningssamarbetet redovisas till Regeringskansliet (Utbildnings- och kulturdepartementet).

Högskoleverket kommer att lämna en sådan redovisning.

10. Högskoleverket fick i 2003 års regleringsbrev i uppdrag att utifrån lärosätenas årsredovisningar göra en sammanfattande redovisning av vilka lärosäten som anordnar utbildning i enlighet med förordning (1992:819) om behörighetsgivande förutbildning vid universitet och högskolor. En redovisning av detta skall lämnas den 10 april 2006.

Högskoleverket kommer att lämna en sådan redovisning.

11. Högskoleverket skall ansvara för funktionen som koordinator för ett OECD-projekt om högre utbildning (OECD Thematic Review of Tertiary Education). Verket skall inom ramen för detta ansvar utarbeta en bakgrundsrapport om högre utbildning i Sverige som skall användas i projektet.

Arbetet pågår planenligt. En slutgiltig bakgrundsrapport kommer att lämnas under år 2006.

12. Högskoleverket har fått i uppdrag att införa miljöledningssystem enligt de riktlinjer som regeringen beslutat den 15 november 2001 (Dnr M2001/4509/Kn).

Högskoleverket skall genomföra en miljöutredning, utarbeta en miljöpolicy samt sätta upp egna mål och upprätta ett handlingsprogram med anledning av uppdraget om miljöledningssystem. Detta har under ett antal år redovisats till regeringen. Redovisningen skall med ändring av tidigare beslut ske med jämna intervaller, och nästa redovisning skall göras i en särskild skrivelse i samband med årsredovisningen 2008. I denna redovisning skall det finnas analyser och kommentarer över vilka förändringar som skett efter den senaste redovisningen (2004). Det bör också framgå hur och på vilket sätt målen både uppnåtts och eventuellt justerats under perioden. Den särskilda rapporten skall inlämnas till Regeringskansliet, närmare bestämt till Miljödepartementet med kopia till Utbildnings- och kulturdepartementet.

Högskoleverket kommer att under 2006 genomföra en revision av tidigare miljöutredning, policy och handlingsplaner.

13. Högskoleverket skall, som ett led i satsningen på att stärka matematikämnet och matematikundervisningen i hela utbildningssystemet, kartlägga

hur undervisningen för högskolenybjörjare organiseras och genomförs, speciellt med avseende på matematikinslagen, vid lärosäten med utbildningar inom matematik, teknik eller naturvetenskap. Högskoleverket skall också utarbeta förslag på hur lärosätena bättre skall kunna möta studenter vid undervisning och lärande i matematik.

Uppdraget skall redovisas till regeringen senast den 3 augusti 2005.

Högskoleverket har lämnat en sådan redovisning.

14. Högskoleverket skall redovisa vilka insatser verket vidtar för att bidra till att målet för politiken för global utveckling uppnås. Uppdraget skall senast den 15 december 2005 redovisas till Regeringskansliet, närmare bestämt till Utrikesdepartementet med kopia till Utbildnings- och kulturdepartementet.

Högskoleverket har lämnat en sådan redovisning.

Finansiell redovisning

RESULTATRÄKNING, tkr

		2005-01-01 2005-12-31	2004-01-01 2004-12-31
Verksamhetens intäkter			
Intäkter av anslag		162 194	162 254
Intäkter av avgifter och andra ersättningar	1	16 671	17 089
Intäkter av bidrag	2	1 335	1 049
Finansiella intäkter	3	342	498
Summa		180 542	180 890
Verksamhetens kostnader			
Kostnader för personal	4	-97 928	-94 096
Kostnader för lokaler		-13 389	-12 523
Övriga driftkostnader		-67 899	-69 878
Finansiella kostnader	5	-121	-208
Avskrivningar och nedskrivningar		-3 460	-3 487
Summa		-182 797	-180 192
Verksamhetsutfall		-2 255	698
Transfereringar			
Medel som erhållits från statsbudgeten för finansiering av bidrag		22 087	19 555
Medel som erhållits från myndigheter för finansiering av bidrag		21 898	22 718
Lämnade bidrag		-43 985	-42 273
Saldo		0	0
Årets kapitalförändring	6	-2 255	698
	7	En separat resultaträkning för Rådet för högre utbildning återfinns under denna not.	

BALANSRÄKNING, tkr

TILLGÅNGAR	Not	12/31/2005	12/31/2004
Materiella anläggningstillgångar			
Maskiner, inventarier, installationer m.m.	8	5 181	7 016
Summa materiella anläggningstillgångar		5 181	7 016
Fordringar			
Kundfordringar		11	784
Fordringar hos andra myndigheter	9	2 528	2 212
Övriga fordringar		1	2
Summa fordringar		2 540	2 998
Periodavgränsningsposter			
Förutbetalda kostnader	10	3 647	4 823
Summa periodavgränsningsposter		3 647	4 823
Avräkning med statsverket			
Avräkning med statsverket	11	-2 505	-4 057
Kassa och bank			
Behållning räntekonto i Riksgäldskontoret	12	8 456	19 905
Kassa, plusgiro och bank		0	5
Summa kassa och bank		8 456	19 910
Summa tillgångar		17 319	30 690
KAPITAL OCH SKULDER			
Myndighetskapital			
Statskapital	13	32	0
Balanserad kapitalförändring		-1 813	-2 511
Årets kapitalförändring enligt resultaträkningen	6	-2 255	698
Summa myndighetskapital		-4 036	-1 813
Avsättningar			
Avsättningar för pensioner och liknande förpliktelser	14	793	721
Skulder m.m.			
Lån i Riksgäldskontoret	15	5 149	7 006
Skulder till andra myndigheter	16	3 088	5 894
Leverantörsskulder		2 870	7 418
Övriga skulder	17	2 423	2 544
Summa skulder m.m.		13 530	22 862
Periodavgränsningsposter			
Upplupna kostnader	18	6 863	6 023
Oförbrukade bidrag		169	2 547
Övriga förutbetalda intäkter		0	350
Summa periodavgränsningsposter		7 032	8 920
Summa kapital och skulder		17 319	30 690
ANSVARSFÖRBINDELSER			
Statliga garantier för lån och krediter		-	-
Övriga ansvarsförbindelser		Inga	Inga

ANSLAGSREDOVISNING, tkr (Not 19)

Utfall 1 januari–31 december 2005							
Anslag Anslagspost	Ingående överföringsbe- lopp	Årets till- delning enl. regle- ringsbrev	Omdisp- onerade anslags- belopp	Totalt dispo- nibelt belopp	Utgifter	Inkom- ster	Utgående överföringsbe- lopp
16 25:78 Högskoleverket							
16 25:78.001 (ram) Högskoleverket	2 115	155 970	-2 115	155 970	-168 929	14 746	1 787
16 25:78.002 (ram) Rådet för högre utbildning	1 976	30 418	-1 976	30 418	-29 698		720
16 25:78.004 (ram) Studera.nu		400		400	-400		0
SUMMA	4 091	186 788	-4 091	186 788	-199 027	14 746	2 507

Redovisning mot inkomsttitel

	Inkomster
Inkomsttitel 281 9	2 373

Redovisning mot bemyndiganden 2005-12-31

Anslagspost *se kommentar under övriga upplysningar	Tilldelad bemyn- digande ram	Ingående åtaganden	Utestående åtaganden	Utestående åtaganden fördelning per år		
				2006	2007	2008
16 25:78.002 (ram) Rådet för högre utbildning	8 000	31 813	0	0	0	0

Finansiella villkor (tkr)

Anslagskredit	2005	2004
16 25:78.001	0	4 650
16 25:78.002	0	905
16 25:78.004	0	
Anslagsbehållning som disponeras		
16 25:78.001	Allt	3%
16 25:78.002	Allt	-
16 25:78.004	Inget	
Låneram	7 000	9 000
Räntekontokredit	18 917	18 515
Belopp till räntekontot	186 788	185 901
Villkor (tkr)		
Av anslagsposten 16 25:78.002 får högst detta belopp användas för förvaltningsändamål**.	5 814	5 730

Övriga upplysningar

*Riksrevisionen lämnade en invändning rörande Högscoleverkets årsredovisning för 2004 eftersom verket saknade särskilt bemyndigande avseende Rådet för högre utbildnings framtida åtaganden för bidragsutbetalningar. Högscoleverkets styrelse hemställde därför i april 2005 om ett bemyndigande på 40 miljoner kronor för år 2005 för anslagsposten 16 25:78 ap.2 Rådet för högre utbildning.

När hemställan gjordes förutsatte styrelsen att rådet skulle fortsätta som vanligt under 2006. I proposition 2004/05:162 föreslog dock regeringen i juni att rådet skulle avvecklas den 1 januari 2006. Förslaget medförde att rådet under 2005 inte fattade några beslut om nya åtaganden. Men rådet hade fortfarande behov av ett särskilt bemyndigande för utbetalningar under 2006, vilka rådet beslutat om under 2004. Sammanlagt omfattades 19 projekt vid flera lärosäten och beloppet uppgick till 13,5 miljoner kronor. Regeringen gav dock Högscoleverket ett bemyndigande på 8 miljoner kronor. Därmed var bemyndigandet otillräckligt för redan fattade beslut.

Rådet beslutade därför att upphäva avtalen för samtliga projekt. I december 2005 skickades ett brev till de berörda projektledarna där det framgick att som en följd av Rådet för högre utbildnings upphörande upphörde kontrakten med projektledarna, eftersom Högscoleverket inte hade ett tillräckligt bemyndigande för att utbetala projektmedlen. Således har Högscoleverket inte utnyttjat bemyndiganderamen.

**Med förvaltningsändamål avses löner och sociala avgifter för de personer som är fast anställda vid Högscoleverket och som utgör kanslistödet till Rådet för högre utbildning. Vidare avses rådets andel av Högscoleverkets utgifter för lokalerna på Luntmakargatan och för intern administration, som t.ex. registratur, arkiv, kontorsservice, samt ekonomi-, personal-, och IT-administration. 2005 användes 5 644 tkr för förvaltningsändamål och 2004 användes 5 730 tkr.

Observera att begreppet förvaltningsändamål inte omfattar samtliga kostnader som redovisas under rubriken Verksamhetens kostnader i Not 7, Resultaträkning för Rådet för högre utbildning. Rådet har nämligen kostnader för personal och övriga driftskostnader som inte är hänförliga till Högscoleverkets intern administration, utan till rådets externt riktade sakverksamheter. Det är framförallt kostnader för arvoden och sociala avgifter för rådsledamöterna och externa bedömare av projektansökningar, resekostnader för rådsledamöterna, externa bedömare och för den personal som är anställda vid Högscoleverket, köpta konsulttjänster och konferenskostnader, totalt 3 433 tkr 2005 och 2 871 tkr 2004.

FINANSIERINGSANALYS (tkr)

DRIFT	2005	2004
Kostnader (Not 20)	-179 265	-176 252
Finansiering av drift		
Intäkter av anslag	162 194	162 254
Intäkter av avgifter och andra ersättningar	16 671	17 089
Intäkter av bidrag	1 335	1 049
Övriga intäkter	342	498
Summa medel som tillförts för finansiering av drift	180 542	180 890
Minskning (+) av kortfristiga fordringar	1 632	-1 045
Minskning (-) av kortfristiga skulder	-9 360	428
Kassaflöde till drift	-6 451	4 021
INVESTERINGAR		
Investeringar i materiella tillgångar	-1 625	-2 289
Summa investeringsutgifter	-1 625	-2 289
Finansiering av investeringar		
Lån från Riksgäldskontoret	1 602	2 289
- amorteringar	-3 460	-3 576
Ökning av statskapital av medel som erhållits från statsbudgeten	32	
Summa medel som tillförts för finansiering av investeringar	-1 826	-1 287
Kassaflöde till investeringar	-3 451	-3 576
TRANSFERERINGSVERKSAMHET		
Lämnade bidrag	-43 985	-42 273
Utbetalningar i transfereringsverksamhet	-43 985	-42 273
Finansiering av transfereringsverksamhet		
Medel som erhållits från statsbudgeten för finansiering av bidrag	22 087	19 555
Medel som erhållits från andra myndigheter för finansiering av bidrag	21 898	22 718
Summa medel som tillförts för finansiering av transfereringsverksamhet	43 985	42 273
Kassaflöde från transfereringsverksamhet	0	0
FÖRÄNDRING AV LIKVIDA MEDEL	-9 902	445
Specifikation av förändring av likvida medel		
Likvida medel vid årets början	15 852	15 407
Minskning (-) av kassa, plusgiro	-5	0
Minskning (-) av tillgodoavande Riksgäldskontoret	-11 449	78
Minskning (+) av skuld till statsverket	1 552	367
Summa förändring av likvida medel	-9 902	445
Likvida medel vid årets slut	5 950	15 852

Tilläggsupplysningar och noter

Kommentarer till noter

Beloppen är i tkr där annat ej anges.

Redovisnings- och värderingsprinciper

Allmänt

Årsredovisningen är upprättad i enlighet med förordningen (2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag (FÅB) samt förordningen (2000:606) om myndigheters bokföring.

Redovisningen vid Höskoleverket följer god redovisningssed såsom den kommer till uttryck i Ekonomistyrningsverkets rekommendationer till bokföringsförordningen.

Värdering av fordringar och skulder

Fordringarna har upptagits till det belopp som efter individuell prövning beräknas bli betalt. I de fall faktura eller motsvarande inkommit efter fastställd brytdag (2006-01-10) eller när fordrings- eller skuldbeloppet inte är exakt känt när årsredovisningen upprättas, redovisas beloppen som periodavgränsningsposter. Övriga händelser tas upp som fordringar respektive skulder.

Rådet för högre utbildning

Hos Höskoleverket fanns under 2005 ett råd för högre utbildning. Enligt Höskoleverkets instruktion skall rådet "...avge årsredovisning... till Höskoleverket" och Höskoleverket skall "i årsredovisning, delårsrapport och budgetunderlag m.m. enligt förordningen (2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag redovisa rådets verksamhet särskilt."

Höskoleverkets redovisning sker i form av en egen resultaträkning för rådet i not 7, i anslagsredovisningen (anslagspost 16 25:78.002) och i resultatredovisningen under avsnittet "Övriga mål och återrapporteringskrav".

När det gäller rådet medger regeringen enligt regeringsbeslut nr I:11 2005-12-01 U2005/8391/UH att "Rådet för högre utbildning befrias från att avge årsredovisning,... till Höskoleverket. "

Värdering av anläggningstillgångar

Tillgångar avsedda för stadigvarande bruk med ett anskaffningsvärde på minst 10 tkr och en beräknad ekonomisk livslängd på tre år eller längre definieras som anläggningstillgångar. Även objekt som utgör fungerande enheter och vars sammanlagda anskaffningsvärde uppgår till 10 tkr klassificeras som anläggningstillgångar. Anläggningstillgångar skrivs av linjärt över den bedömda ekonomiska livslängden. Avskrivningen beräknas utifrån den månad då tillgången tas i bruk.

Högskoleverket tillämpar följande avskrivningstider:

	2005	2004
Datorinvesteringar	3 år	3 år
Kontorsmaskiner/inventarier	4 år	4 år
Möbler m.m.	5 år	5 år

Ekonomisk livslängd för Högskoleverkets persondatorer och kringutrustning understiger tre år och direktavskrivs.

Periodavgränsningsposter

Som periodavgränsningsposter bokförs händelser med belopp som överstiger 10 tkr.

Brytdag

Löpande redovisning och anslagsavräkning avseende räkenskapsåret har gjorts fram till och med 2006-01-10.

Övrigt

Rådet för högre utbildning upphörde från och med 2006. Rådets uppgifter har överförts till Myndigheten för nätverk och samarbete inom högre utbildning. Högskoleverket har tilldelats uppgiften att ta hand om slutredovisningen av de projekt som tidigare har beviljats medel av rådet. Denna slutredovisning kommer att ske under 2007 och 2008.

Uppgifter om Högskoleverkets styrelse enligt 7 kap. 2 § FÅB

Nedan framgår de ersättningar som betalats ut till ledamöterna i Högskoleverkets styrelse, samt ledamöternas styrelseuppdrag i aktiebolag och i andra statliga myndigheter än Högskoleverket.

Styrelsen	2005	2004
Svedberg Björn (ordförande)	44	44
Investor Nefab AB Hi 3G Access AB/3GIS AB		
Franke Sigbrit (universitetskansler)	1 038	1 011
Akademiska Hus Mistra Kungliga Dramatiska Teatern AB		
Bexell Göran	8	12
Lunds universitet		
Carlsson Lars	10	8
Dahlberg Ingrid	10	12
Krisberedskapsmyndighetens näringslivsråd Länsstyrelsen i Dalarna Länsarbetsnämnden Dalarna TV 4 AB Svensk Filmindustri AB		
Ekedahl Lars	10	10
Innovatum AB Högskolan Trollhättan/Uddevalla		
Josefson Ingela	31	16
Södertörns högskola Verket för högskoleservice		
Karlsson David	12	15
Karlsson Sofia	12	12
Akademiska Hus i Göteborg		
Vahlne Westerhäll Lotta	12	22
Folkhälsoinstitutet Göteborg research institute Riksförsäkringsverket Socialstyrelsen Statens institutionsstyrelse Teknikbron Väst AB		
Wennemo Irene	8	12

Inga styrelseledamöter har avtal med Högskoleverket om ersättningar eller andra förmåner som gäller med framtida utbetalningar.

Uppgift om sjukfrånvaro

Uppgifterna redovisas i resultatredovisningen under avsnittet ”Organisationsstyrning”.

Not 1	Intäkter av avgifter och andra ersättningar	2005	2004
	Intäkter för högskoleprovet	14 746	14 224
	Övriga intäkter enligt § 4 Avgiftsförordningen	1 925	2 865
		16 671	17 089
Not 2	Intäkter av bidrag	2005	2004
	Försvarsmakten	762	0
	Nordiska Ministerrådet	328	296
	Distum (medel för avveckling)	184	274
	EU	61	191
	Skolverket	0	288
		1 335	1 049
Not 3	Finansiella intäkter	2005	2004
	Ränta på räntekonto hos Riksgäldskontoret	342	498
		342	498
Not 4	Kostnader för personal	2005	2004
	Lönekostnader exklusive sociala avgifter	59 089	56 703
	Lönekostnader exklusive sociala avgifter, Rådet för högre utbildning	3 017	3 029
		62 106	59 732
Not 5	Finansiella kostnader	2005	2004
	Ränta på lån hos Riksgäldskontoret	120	182
	Övriga finansiella kostnader	1	26
		121	208
Not 6	Årets kapitalförändring enligt resultaträkningen	2005	2004
	Anslagsfinansierad verksamhet	-2 255	698
		-2 255	698
	Årets kapitalförändring utgörs av periodiseringsdifferens mellan de kostnader som Högskoleverket redovisar och de inkomster som verket har tillgodogjort sig från statsbudgeten.		

Not 7	Resultaträkning för Rådet för högre utbildning	2005	2004
	Nedanstående belopp ingår i Höskoleverkets resultaträkning		
	Verksamhetens intäkter		
	Intäkter av anslag	8 558	8 621
	Intäkter av avgifter och andra ersättningar	24	31
	Intäkter av bidrag	184	274
	Finansiella intäkter	115	143
	Summa	8 881	9 069
	Verksamhetens kostnader		
	Kostnader för personal	-4 414	-4 668
	Kostnader för lokaler	-1 072	-1 142
	Övriga driftkostnader	-3 361	-3 344
	Summa	-8 847	-9 154
	Verksamhetsutfall	34	-85
	Transfereringar		
	Medel som erhållits från statsbudgeten för finansiering av bidrag	21 139	19 555
	Medel från myndigheter för finansiering av bidrag	-1 206	-117
	Lämnade bidrag	-19 933	-19 438
	Saldo	0	0
	Årets kapitalförändring	34	-85
Not 8	Maskiner, inventarier, installationer m.m.	2005	2004
	Tillgångarnas anskaffningsvärde, IB	14 762	12 998
	Årets anskaffningar	1 625	2 289
	Årets utrangeringar	0	-525
	Akkumulerat anskaffningsvärde	16 387	14 762
	Akkumulerade avskrivningar	-7 746	-4 705
	Årets avskrivningar	-3 460	-3 487
	Årets utrangeringar	0	446
	Akkumulerade avskrivningar	-11 206	-7 746
	Bokfört värde	5 181	7 016
Not 9	Fordringar hos andra myndigheter	2005	2004
	Skatteverket momsfordran	2 445	2 112
	Övriga fordringar hos andra myndigheter	83	100
		2 528	2 212
Not 10	Förutbetalda kostnader	2005	2004
	AFA, förutbetalda hyreskostnader	3 008	0
	Humlegården, förutbetalda hyreskostnader	0	3 290
	Statens pensionsverk, skillnad definitiv och preliminär premie	0	836
	Övriga förutbetalda kostnader	639	697
		3 647	4 823

Not 11	Avräkning med statsverket	2005	2004
	Ingående balans	-4 057	-4 424
	Avräknat mot statsbudgeten		
	Anslag	184 281	181 810
	Inkomsttitel 281 9	2 373	0
	Avräknat mot statsverkets checkräkning		
	Anslagsmedel som tillförts räntekonto	-182 697	-181 476
	Medel från räntekonto som tillförs inkomsttitel	-2 373	0
	Uppbördsmedel*	23 106	23 206
	Transfereringar m.m.	-23 138	-23 173
	Utgående balans	-2 505	-4 057
	*Inbetalning från Kammarkollegiet i icke räntebelagt flöde för transfereringar		
Not 12	Behållning räntekonto i Riksgäldskontoret	2005	2004
	Beviljad kredit	18 917	18 515
	Behållning räntekonto		
	Anslagsmedel	7 901	16 847
	Avgifter	385	511
	Bidrag från annan statlig myndighet	0	2 384
	Övriga icke statliga bidrag	170	163
	Summa behållning på räntekonto	8 456	19 905
	varav kortsiktigt likviditetsbehov	5 975	11 135
	Förändringen av saldot på räntekontot förklaras med att Högskoleverket betalade samtliga leverantörsfakturor i reskontran per den 27/12 2005. Detta gjordes därför att ekonomisystemet uppgraderades.		
Not 13	Statskapital (utan avkastningskrav)	2005	2004
	Ingående balans	0	0
	Årets förändring	32	0
	Utgående balans	32	0
Not 14	Avsättningar	2005	2004
	Ingående avsättning	721	348
	Årets pensionskostnad	516	665
	Årets pensionsutbetalningar	-444	-292
	Utgående avsättning	793	721
Not 15	Lån i Riksgäldskontoret	2005	2004
	Beviljad låneram	7 000	9 000
	Ingående balans	7 006	8 293
	Under året nyupptagna lån	1 603	2 289
	Årets amorteringar	-3 460	-3 576
	Utgående balans	5 149	7 006
Not 16	Skulder till andra myndigheter	2005	2004

Skatteverket arbetsgivaravgifter	2 196	2 385
Statens pensionsverk avtalsförsäkringspremie	530	923
Växjö universitet	150	0
Högskolan Kalmar	41	0
Umeå universitet	9	106
Statistiska Centralbyrån	5	1 304
Högskolan i Gävle-Sandviken	0	400
Uppsala universitet	0	220
Övriga skulder till andra myndigheter	157	556
	<hr/>	<hr/>
	3 088	5 894

Not 17 Övriga skulder	2005	2004
Källskatt	2 412	2 544
Övriga skulder	11	0
	<hr/>	<hr/>
	2 423	2 544

Not 18 Periodavgränsningsposter	2005	2004
Upplupen semesterlöneskuld	3 482	3 154
Upplupna sociala avgifter på semesterlöneskuld	1 860	1 569
Övriga upplupna kostnader	1 521	1 300
Oförbrukade bidrag från övriga	169	163
Oförbrukade bidrag från andra statliga myndigheter	0	2 384
Förutbetalda intäkter	0	350
	<hr/>	<hr/>
	7 032	8 920

Not 19 Anslagsredovisningen

Regeringsbeslut nr 9 2004-12-16 U2004/5173/DK (delvis). Regleringsbrevet för budgetåret 2005 avseende Högskoleverket (avser anslagsposterna 16 25:78.001, 16 25:78.002 och 16 25:78.004).

Regeringsbeslut nr I:11 2005-12-01 U2005/8391/UH. Ändring av regleringsbrev för budgetåret 2005 avseende Högskoleverket (avser anslagspost 16 25:78.002)

Regeringsbeslut nr I:18 2005-12-08 U2005/5803/UH. Slutredovisning av projekt från Distansutbildningsmyndigheten (avser inkomstitel 2811 9)

Not 20 Finansieringsanalys (kostnader)	2005	2004
Verksamhetens kostnader enligt resultaträkning	-182 797	-180 192
Avgår avskrivningar	3 460	3 487
Realisationsförlust	0	80
Avsättningar	72	373
	<hr/>	<hr/>
	-179 265	-176 252

Sammanställning av väsentliga uppgifter

Avser (tkr)	2005	2004	2003	2002	2001
Beviljad låneram i Riksgäldskontoret	7 000	9 000	12 000	5 000	5 000
Utnyttjad låneram i Riksgäldskontoret	5 149	7 006	8 293	2 715	1 689
Beviljade kontokrediter hos Riksgäldskontoret	18 917	18 515	19 502	17 119	17 540
Maximalt utnyttjade kontokrediter hos Riksgäldskontoret	0	0	0	0	0
Räntekostnader på räntekonto	0	0	0	0	0
Ränteintäkter på räntekonto	342	498	628	882	1 147
Avgiftsintäkter, disponeras av myndigheten	16 671	17 089	13 915	12 161	12 635
-varav för Högskoleprovet	14 746	14 224	10 120	9 738	10 423
Avgiftsintäkter, angiven budget i regleringsbrevet	14 900	14 550	10 000	10 000	14 000
-beräknat för Högskoleprovet	14 900	14 550	10 000	10 000	14 000
Beviljad anslagskredit i regleringsbrev					
Anslagspost 16 25:78.001	0	4 650	2 262	4 335	3 696
Anslagspost 16 25:78.002	0	905	543	800	1 370
Utnyttjad anslagskredit	0	0	0	0	0
Anslag					
Utgående reservationer/anslagssparande	2 507	4 091	5 948	7 893	13 727
Varav in-tecknat belopp för framtida åtaganden	0	0	0	0	0
Bemyndiganden					
Tilldelade bemyndiganden	8 000	0	0	0	0
Åtagande	0	0	0	0	0
Personal					
-antalet årsarbetskrafter	141	143	138	145	132
-medelantalet anställda*	155	164	164	162	139
Driftkostnad per årsarbetskraft	1 271	1 234	1 257	1 217	1 286
Kapitalförändring					
-årets kapitalförändring	-2 255	698	93	-4 964	-4 001
-balanserad kapitalförändring	-1 813	-2 511	-2 604	-1 125	-992

* Från och med 2005 exklusive visstidsanställda

Styrelsens underskrift

Styrelsen för Högskoleverket har den 8 februari 2006
fattat beslut om att avge årsredovisningen.

Stockholm den 8 februari 2006.

Carl Bennet,
ordförande

Göran Bexell

Lars Carlsson

Ingrid Dahlberg

Lars Ekedahl

Ingela Josefson

Susanna Persson


Niclas Sigholm

Irene Wennemo


Lotta Vahlne Westerhäll

Sigbrit Franke,
Universitetskansler

Personalföreträdare är Carin Olausson SACO och Jean-Pierre Zune ST.
Styrelsens sekreterare är Helena Mähler Lejon



Högskoleverket är en central myndighet för frågor som rör universitet och högskolor. Verket arbetar med kvalitetsbedömningar, tillsyn, uppföljningar, utveckling av högre utbildning, utredningar och analyser, bedömning av utländsk utbildning och studieinformation.



Läs mer på vår webbplats www.hsv.se.